

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

b e l f ö l d i   h í r e k

1969. november 25.

bb. 1. dr. prandler árpád nyilatkozata a párizsi nemzetközi jogásztalálkozóról

1/bc/tr/rj zs

1969. november 25.

tizenhat ország több mint 40 jogásza találkozott a napokban párizsban, hogy megvizsgálja a nixon-kormányzat vietnami agressziójának néhány nemzetközi vonatkozását. az értekezleten főleg a nyugat-európai és szocialista országok képviselői vettek részt, s ott voltak a vietnami, amerikai és több más ázsiai országbeli jogászok is. magyar részéről dr. prandler árpád, a magyar jogász szövetség főtitkára vett részt a konferencián. hazaérkezése után az mti munkatársának elmondotta:

a tanácskozáson elfogadott nyilatkozat hangsúlyozza, hogy a nixon-kormányzat első éve és az elnök által előterjesztett javaslatok nem hoztak nemzetközi jogi szempontból változást a háború jellegében. az agressziót tehát továbbra is az egyesült nemzetek alapokmánya és a nemzetközi jog ismert normái ellenére folytatják a vietnami nép ellen. a közvélemény félrevezetését szolgálja a háború úgynevezett vietnamizálásának jelszava is. az értekezlet résztvevői közül többen is foglalkoztak azzal a ténnyel, hogy az amerikai békeszólások ellenére a bombázások mértéke jelentősen növekedett: míg 1968 tavaszán egész vietnam területére havonta körülbelül 129.000 tonna bombát dobtak le, addig 1969-ben - a vdk elleni bombatámadások beszüntetése után - egyedül dél-vietnam területére havonta 130.000 tonnányi bomba hullott. többen elemezték - és kemény szavakkal megbélyegezték - a vegyi fegyverek alkalmazását az élővilág ellen.

/folyt.köv./

M

bb. 1. / dr. prandler árpád.....1. folyt./rj

sok szó esett arról az amerikai követelésről, hogy a feleknek - ugymond - kölcsönös engedményt kell tenniük, vagyis az ugynevezett reciprocitás elvét kell alkalmazni ahhoz, hogy a tárgyalások eredményhez vezessenek. a tanácskozás résztvevői egyöntetűen rámutattak arra, hogy kölcsönösségről csak abban az esetben lehetne szó, ha az egyesült államok nem követelt volna el agressziót. azt is hangsúlyozták, hogy a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány megalakulása nemzetközi jogilag új helyzetet teremtett. elemezték annak hatását, hogy ezt a kormányt már sok állam ismerte el de facto és de jure. voltaképpen az a tény, hogy a párizsi konferencián a négy delegáció között jelen van a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány küldöttsége, szintén erre mutat. /mti/

--

bb. 2. partra kerültek a balaton vitorlások

vid/ká/rj cz

1969. november 25.

a balaton partján szárazra tették az utolsó vitorlásokat is. a legtöbb helyen darukkal, vagy a sólyakocsikkal emelték ki a vízből a járműveket, majd a fedett tárolók alá vontatták az árbócuktól megfosztott testeket. a motorcsónakokat szintén védett helyen tárolják. felszedték a strandok lépcsőit, stégjeit és végleg eltávolították a napozókat is. a horgász ladikok, csónakok, azonban továbbra is a vizen maradnak, jó szolgálatot téve a hosszúra nyúlt őszi horgász szezonban. /mti/

--

bb. 3. napirenden óbuda rekonstrukciós terve, a zuglói lakótelep építése, erzsébetváros közvilágítás korszerűsítése - tanács- és vb-ülések a fővárosban

t/gj/rj zs cz

1969. november 25.

gordon judit, az mti munkatársa jelenti:

módosították az óbudai városközpont beruházási programját - közölték a iii. kerületi tanács keddi ülésén, amelyen óbuda rekonstrukciós tervét ismertették. az építkezés 1. ütemében - a módosított program szerint - a korvin ottó utcának a szentendrei uttól nyugatra eső részét építik be; itt összesen 6423 lakás kerül tető alá. a korábbi tervektől eltérően a dévai bíró mátyás tér helyett a kenyeres utca és a zápor utca sarkán építenek egy 60 személyes bölcsődét, a san marco utca és a reménység utca sarkán pedig egy 100 személyes óvodát. /folyt.köv./

- 2 -

bb. 3. / napirenden óbuda.....1. folyt./rj

a szentendrei uton 8 munkahelyes orvosi rendelőt és gyógyszerterápiát emelnek, s ugyanezen a környéken speciális foglalkoztatókkal berendezett 12 tantermes általános iskola, továbbá két ábc-áruház, egy-egy étterem, eszpresszó és szolgáltató ház kerül tető alá.

az óbudai lakásépítkezéseket nehezíti, hogy viszonylag sok épületet kell szanálni, a tanácsi lakás-keret pedig szűkös. /ebben az évben például 1088 lakást kellett volna lebontani, s a kerület mire össze 596 lakást kapott./ a szanálás elhúzódása miatt pedig a kivitelező 43-as építőipari vállalat egyelőre felvonulási terület nélkül maradt. a 43-asok a xi. kerületben, kelenföldön hamarosan befejezik a munkát, s 1970-től teljes kapacitással óbudán dolgoznak majd. így a jövő esztendőktől kezdve évente 2000-2200 lakás készül majd a iii. kerületben.

a xiv. kerületi tanács végrehajtó bizottsági ülésén a központi témát szintén az építkezések szolgáltatták. az idén 480, jövőre pedig 720 lakást adnak át rendeltetésének. befejeződik a bosnyák tér parkosítása, s megkezdik a paskál malom környékére tervezett fürdőkombinát építését, valamint az ifjusági park felújítását. a fogarasi uti és a külső kacsóh pongrác uti telepen jövőre adnak át egy-egy általános iskolát. a következő esztendőkből a tábornok utcában új gyermek körzeti orvosi rendelő, a löcsei uton 4, a füredi téri lakótelepen 8 munkahelyes körzeti orvosi rendelő, az eörs vezér téren pedig 22 munkahelyes szakrendelő létesül.

foglalkozott a zuglói vb közlekedési problémákkal is. a nagyforgalmu utvonalak áttervezésére egyebek közt a nagy lajos király utja - erzsébet királyné utja, a thököly ut - népstadion ut, az egressy ut - hungária körút, valamint akerepesi ut - hungária körút kereszteződésénél terveznek átfogóbb utrendezéseket. a hungária körúti felüljáró megnyitása után szélesítik a hungária körútnak a thököly ut és a mogyoródi ut közötti szakaszát, továbbá az egressy utnak a mexikói ut és a gizella ut közötti szakaszát.

a vii. kerületi tanács végrehajtó bizottsága a közvilágítás korszerűsítéséről tárgyalt. a következő években 27 utcában javítják meg a közvilágítást. így a többi között a murányi utcában, a kazinczy utcában, a kisdíófa utcában, a rózsza ferenc utcában, a rózsák terén, a lövöldes téren, a marek józsef utcában, az izabella utcában, a wesselényi utcában és a dohány utcában szerelnek fel nagyobb fényerejű lámpatesteket. /mti/

--

- 3 -

NA

bb. 4. szirmot bontottak a koratavaszi virágok a bükkben

vid/ká/rj cz

1969. november 25.

az ország legészakibb hegyvidékén, a bükk hegységben szirmot bontottak a koratavaszi virágok. a hosszantartó enyhe novemberben a nagymező környékén újra kinyílt a tövis nélküli bérci rózsza, amely általában áprilisban virágzik. a déli fekvésű tölgyerdőkben az idén másodszor bontott szirmot a lilapiros virágú kakasmándikó és a leányvölgyölgy szurdokerdeiben ismét pompázik a kárpátok fenyvesein kívül csak a bükkben tenyésző sárgaibolya. a virágot hozott ezenkívül az őszi kikerics, az osztrák tárnics, a nap-sütötte létrástetőn kéklík a harangvirág, a répáshuta környéki irtásokban ismét kihajtott az erdei szamóca.

a legidősebb erdészek sem emlékeznek arra, hogy az elmúlt negyven évben a tavasz hírnökei november végén virágot hoztak volna. /mtj/

..-

bb. 5. országos levegőtisztaság-védelmi bizottság alakul

1/sb/gk/rj ie cz

1969. november 25.

sas béla, az mtj munkatársa jelenti:

az építésügyi és városfejlesztési minisztérium előterjesztésére a kormány gazdasági bizottsága hozzájárult, hogy 1970. január 1-ével országos levegőtisztaság-védelmi bizottság alakuljon. több ágazat már eddig is foglalkozott a levegő különféle szennyezettségének mérésével, csökkentésével, négy évvel ezelőtt pedig a fővárosban létrehozták a budapesti levegőtisztasági bizottságot. a korábbi kezdeményezések és intézkedések azonban csak kevés - és csupán helyi vonatkozású - eredménnyel jártak. ezért meg kell teremteni a szennyeződés elleni országos méretű és tervszerű védekezés jogi, anyagi és szervezeti alapját, s ebben a munkában az első fontos lépés az országos bizottság felállítása.

/folyt.köv./

- 4 -

bb. 5. / országos levegőtisztaság.....1. folyt./rj

a levegőszennyeződés káros hatásainak elkerülésében, megelőzésében különösen nagy felelősség hárul az építésügyi igazgatásra, amely az engedélyezéssel vagy tiltással kimondja a döntőszót az új lakótelepek, épületek helyének kiválasztásában, ipari, kommunális és egyéb beruházások telepítésében. ezért a gazdasági bizottság az építésügyi és városfejlesztési miniszter hatáskörébe utalta a tervszerű és szervezett védekezés országos irányítását, de ezt a tevékenységet természetesen a saját területükön változatlan hatáskörrel, jogkörrel rendelkező tárcák és főhatóságok vezetőinek segítségével, egyetértésével gyakorolja. az országos bizottság összetétele is a magas szintű együttműködés és koordináció feltételeit teremti meg. hat miniszter és hét főhatóság, országos szervezet és intézmény vezetője által megbízott és széles körű intézkedési hatáskörrel rendelkező személyek lesznek a bizottság tagjai, a bizottság elnökét pedig az építésügyi és városfejlesztési miniszter nevezi ki.

az országos bizottság feladata, hogy véleményezze a levegő tisztaságának védelmével kapcsolatban kiadásra kerülő intézkedések, jogszabályok, normatívák és ajánlások, irányelvek tervezetét, kezdeményezzen a fontos műszaki-biológiai - és településfejlesztési kutatásokat, s javaslatokat tegyen a területi bizottságok létrehozására, működésére és a műszaki tanácsadás formáira. a védekezés helyi feladatait a megyei - megyei jogú városi - tanácsok hatáskörébe kell utalni. az előzetes felmérések szerint az erősen szennyezett levegőjű vidékek közül elsősorban a miskolci, a pécsi, a tatabányai és a balatoni körzetekben szükséges területi levegőtisztaság-védelmi bizottságot szervezni.

Legsürgősebb feladat az üzemek által kibocsátott szennyező anyagok hiteles mérését és a még elfogadható szennyezés mértékét tartalmazó egységes normatívák elkészítése, mert ennek alapján kell részletes területi felméréseket végezni, intézkedéseket, jogszabályokat kidolgozni. a folyók és a tavak tisztaságának védelmében jól bevált szennyvízbírsághoz hasonlóan szükség lesz a levegőt mértéktelenül szennyező üzemek megbírságotlására, és e büntetés címén befolyt összegből a szennyezettség csökkentését célzó műszaki fejlesztési, beruházási munkák fokozottabb anyagi támogatására is.

a jövő évben terjesztik a gazdasági bizottság elé a szennyező anyagok megengedhető mértékére, a területi kategóriákra és a bírságotlásra vonatkozó javaslatokat is. /mtj/

..-
- 5 -

bb. 6. városmuzeum kőszegen - folytatják a történelmi belváros rekonstrukcióját

vid/ká/rj cz

1969. november 25.

folytatják kőszeg történelmi belvárosának rekonstrukcióját, ahol páratlan építészeti műemléki egység tárul a látogatók elé, a mintegy száz műemlék és műemlékjellegű épület valószínű város-muzeumot alkot. folytatják a két kilométer körületű, öt méter magas terméskő városfal és vizesárok kibontását, amelyet károly róbert rendeletére a 14. században építettek az akkori kőszeg köré.

a fal- és árokkibontás nehéz feladat, mivel a terjeszkedő város házai szinte ráépültek a városfalra, s a feltöltött vizesárokra. ezeket most ,,le kell fejteni,, az építményről.

a rekonstrukció során rendbehozzák az ugynevezett gyilok folyosót is. a városfalba épült, alig másfél méter széles, rengeteg lőréssel ellátott folyosó nagy szerepet játszott a városvédő struktúrában. szánálnak több értéktelen, rossz állapotban lévő házat, másokat helyreállítanak, parkosítják a várárkot. a jurisich térre diszburkolatot, diszkivilágítást terveznek. javítják a közvilágítást is. /mti/

--

bb. 7. nemzetközi elismerés magyar gerontológusnak

1/ms/gk/rj zs la

1969. november 25.

dr. beregi edit, az orvostudományok doktora, a semmelweis orvostudományi egyetem gerontológiai kutatócsoportjának igazgatója, aki nemzetközi elismerést aratott az öregedés jelenségeire vonatkozó kutatásaival, nemrégiben egy angol gerontológussal megosztva elnyerte az 1969. évi karger-díjat. a díjjal - a nemzetközi hírű baseli tudományos könyvkiadó alapítójának emlékére - évente egy-egy kiemelkedő tudományos munkát jutalmaznak.

/folyt.köv./

- 6 -

bb. 7. / nemzetközi.....1. folyt./rj

a magyar kutató az öregedés egyik legalapvetőbb jelenségét, a szövettani és immunológiai változásokat, allergiás reakciókat tette vizsgálatai tárgyává. sorozatos állatkísérletek alapján megállapította, hogy az öreg állatok allergiás reakciókészsége lényegesen csökken a fiatal állatokéval szemben. jóval kisebb a gyulladáshoz való hajlandóságuk is. az allergiás reakció a szervezet védekezését jelzi olyan anyagok, hatások ellen, amelyekkel szemben érzékennyé vált. a gyulladás ugyancsak védekezés jele, ilyenkor a szervezet a fehér vérsejtek nagy tömegét veti harcba a veszélyeztetett pontokon. azon a területen, ahol az allergiás reakció előidézték, az öreg állatokban jellegzetesen kisebb volt a gammaglobulinok mennyisége. csökkent az ellenállóképességük a tuberkulózis fertőzéssel szemben is.

a szervezet a belekerülő idegen anyagok, kórokozók ellen antitesteket, ellenanyagokat hoz létre. ezek között fontos szerepet játszik a gammaglobulinok. az antitestek fő termelő helye a lép és a nyirokcsomók. a vizsgálatok során dr. beregi edit azt tapasztalta, hogy az öreg állatokban az antitest-képződés nagy fokban csökkent ezt a körülményt valószínűleg jelentős szerepet játszik az allergiás reakciók csökkenésében.

a gerontológiai alap kutatások - amelyek előtt még sok nyitott kérdés áll - lépcsőről lépcsőre közelebb segítik a tudományt annak gyakorlati megvalósításához, hogy az ember valóban el is érje a biológiai adottságai alapján remélhető életkort, minél tovább megőrizze szellemi és testi frissességét. /mti/

--

- 7 -

bb 8. teljesíti lakásépítési tervét a vidéki építőipar - a magánépítkezések száma csökkent

ö vid/kz/tné/um ká cz

1969. november 25.

a szokatlanul hosszúra nyult, száraz, napfényes ősz az idén sokértékes munkanapot ajándékozott az építőiparnak. az mi munkatársai felkeresték az illetékes megyei vezetőket és választ ker-tek arra a sokakat érdeklő kérdésre, hogyan használta ki az építőipar ezt a kedvező lehetőséget a közfigyelem előterében. a lakás-építési program teljesítése szempontjából. a válaszokra szinte or-szágosan jellemző az a komárom megyei helyzetet értékelő megálla-pítás, amely szerint mennyiségi vonatkozásban lényegesen javult a munka, minőségiben azonban még mindig sok a tennivaló.

a tervek szerint a komárom megyei építőipari vállalatnak ebben az évben 1190 lakást kell a megyében felépítenie. ebből 823-at már átadtak, s minden lehetőség adott ahhoz, hogy a hátralévő 367 is határidőre elkészüljön. további 800 lakás építésének előkészíté-ése már az idén olyannyira előrehaladt, hogy azokba már a jövő év első-második negyedében beköltözhetnek a lakók. a kivitelezés minősége és az ehhez kapcsolódó garanciális munkák tekintetében azonban már korántsem ilyen kedvező a kép. a garanciális munkák egyéves határidejét sokszor nem tartja be a vállalat, sőt nem ritka az olyan eset, amikor a lakóknak 2 évig kell várni a kisebb-nagyobb hibák kijavítására. a komárom megyei beruházási vállalat emiatt szinte állandóan pereskedik az építőiparral. az építőipari vállalatnak azonban hasznosabb a bírság kifizetése, mint a garanci-ális munkák gyorsítása. ez pedig azzal magyarázható, hogy szak-munkásállánnyal küzd, s nem tudná teljesíteni a tervét, ha a javításokra szakmunkásokat vonna el a termelésből. e helyzet meg-változtatására jövőre - nyugdíjas szakmunkások toborzásával - külön építésvezetőséget szerveznek a garanciális javítások folyamatos elvégzésére s így remélik, hogy sikerül véglegesen fel-számolniok az új lakástulajdonosok életét megkeserítő hibákat.

bács-kiskun megyében a jelenlegi helyzetből ítélve legalább 7-8 százalékkal túlteljesítik az ötéves lakásépítési tervet. a legnagyobbarányu - mintegy 18 százalékos - túlteljesítés az állami lakások építésénél várható. elkészül az ez évre tervezett 650 állami és szövetkezeti lakás is. az eredményben fontos része van annak, hogy a tanácsok valóban minden eszközzel elősegítették a program megvalósítását. a korábbihoz képest számottevően javlt a terület-előkészítő munka, a telek-és az építőanyag ellátás.

/folyt.köv./

- 8 -

8.15/um

Tb 945

ak
bb 8. / teljesítik a lakásépítési....1.folyt./um

jellemző, hogy az idén és jövőre értékesítésre kerülő mintegy 2000 telek már a negyedik ötéves terv társas-és családirház épít-kezéseinek zavartalan megkezdését szolgálja majd. kecskeméten és a megye többi városában rendkívül hasznos szervező és előkészít-ő munkával segítették a lakásépítési program végrehajtását a népfront - és a kisz-bizottságok. a megye székhelyén például - népfrontakció keretében - félkész házakat építenek. ala-csöny előtörlesztéssel a rászorulókat százaik jutottak és jutnakily-módon megfelelő otthonhoz.

baranya megyében, ahol az idén mintegy 2400 család költözik új állami, szövetkezeti lakásba, illetve saját házba - az állami építőipar teljesíti ugyan éves lakásépítési tervét, az illetékes vezetők mégis elsősorban a „szépséghibákat”, teszik szóvá. mint rámutattak, tavaly az újonnan épített otthonok 41 száza-lékát már az év első felében birtokukba vehették tulajdonosaik, az idén viszont hasonló idő alatt az új lakások mindössze 25 százaléka készült el. bizonyos előnytelen arányváltozások is kimutathatók. 1968 hasonló időszakához képest 28 százalékkal nőtt az állami erőből épített lakások száma, de ezzel párhuzamosan ugyanennyivel visszaesett az otp kölcsönnel épített társas-és családirházak száma. ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy magánérő-ből körülbelül 150-200 lakással kevesebb készül a z idén, mint a megelőző évek átlagában. az illetékesek véleménye szerint ezen csak a krónikus telekhiány és az építőanyag ellátás sürgős meg-javításával, valamint a kedvezőtlen kölcsönfeltételek javításával lehet változtatni. pécsen szinte teljesen „befagyasztotta” a közművesített telekhiány a fiatal házások népszerű kisz lakásépi-tési akcióját. a mecseki szénbányák kisz-bizottságának például többéves tárgyalás után sikerült csak telket szereznie a város-tól - négyszögölenként 700 forintért. ha a tanács a továbbiakban sem tanúsít nagyobb megértést, akkor pécs kisz lakásépítési prog-ramja a harmadik ötéves tervben nem valósulhat meg.

vi-szaesett a családirház építés heves megyében is. az ilyen vonatkozásu előzetes terveknek időarányosan csak mintegy 70 százaléka realizálódott eddig. a tervidőszakra szóló állami la-kásépítési programot azonban máris túlteljesítették. a harmadik ötéves terv időjére tervezett 1498 helyett már eddig 1538 lakás épült fel állami költséggel a megyében, s a mi örvendetes, számot-tevően növekedett a társasház építkezések aránya is. az egrí városi tanács hathatósan támogatja a kisz lakásépítési akciót. az idén például 216 kisz lakás felépítéséhez jelöltek ki telket. gyöngyösön 38, hatvan 44 kisz lakást adta át az idén.

/folyt.köv./
8.22/um

- 9 -

Tb 945

8
bb 8. / teljesítik a lakásépítési....2.folyt./um

fejér megyében az állami építőipari vállalat a tervezett 549 helyett 600 lakást ad át december 31-ig. a megye másik lakás-építője - a tatarozó és szerelő vállalat - az előbbihez mérten némileg „csusztatja”, a határidőket, de minden remény megvan arra, hogy az év végéig ez is mind a 80 lakást átadja rendeltetésének. a megye fontos ipartelepén - dunaujvárosban - a korábbi évekhez mérten az idén felére-harmadára csökkent a lakásépítkezések üteme. előbb pénz, később, amikor a vállalatok megfelelő támogatást nyújtottak a kapacitáshiány gátolta a munkákat. a dunaujvárosi házgyár ugyanis az építetők e nehézségeit látva, a megye határain kívül keresett megrendelőket. hasonló bajok vetik előre árnyékukat a jövő évre is. 1970-ben majdnem 800 lakást kellene dunaujvárosban az építőknek összeszerelniük, a helyi házgyár azonban ennek alig 60 százalékát képes biztosítani.

noárád megye tanácsi vezetői az ideai lakásépítési terv teljesítését biztosítottak látják. nem tartják viszont kielégítőnek a jövő évi munka előkészítését. későn készülnek el a tervdokumentációk, nem történik meg időben a munkaterületek előkészítése, elhúzódnak a kivitelezési szerződések megkötését megelőző árviták. a tanács vezetői a helyzetre példaként említették azt a 264 lakásos garzon házat, amelynek építését már 1968 novemberében meg kellett volna kezdeni. erre azonban az említett okokból csak az év októberében került sor s így a tervezettnél egy-két évvel később, csak 1972-73-ban készül el.

szolnok megyében az év eddigi részében 707 új lakást adták át rendeltetésének, s az év végéig még további 239 készül el. az időarányos lakásépítési programot ezzel teljesítik. bírálat itt is elsősorban a munka egyenetlenségét éri. az egész évben tető alá hozott csaknem 950 lakásból ugyanis az év első felében csak 210 készült el. szabolcs-szatmár megyében a harmadik ötéves terv időszakában az állami és a szövetkezeti lakások mellett 14.000 lakásnak kellene elkészülnie saját erőből, illetve ötp kölcsön igénybevételével. ebből az év végéig 9.200-ban költöznek be, 1860-al kevesebben, mint az időarányosan tervezték. így a jövő évben kereken 4.800 lakást kellene még felépíteni ahhoz, hogy az említett terv megvalósuljon.

/folyt.köv./

8.30/um

Tb 945

- 10 -

bb 8. /teljesítik a lakásépítési.....3.folyt./um

békés megyében az 1969-re tervezett lakások kétharmadát adták át eddig. az építők nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy a még hiányzó lakásokat is elkészítsék. az év végéig. a megye lakásépítési programja keretében készült el az idén békéscsabán az első toronyház. csongrád megyében a tervezett 1.170-ből ezret adott át eddig az állami és a szövetkezeti lakásépítéseket lebonyolító megyei építőipari vállalat. a fennmaradó 170 helyett az év végéig csaknem 300-at készítenek még el, s így eredeti tervüket több mint 100 lakással túlteljesítik. a terven felül lakások többsége az ugynevezett „olajvárosban”, lesz majd, ahol néhány éven belül 6000 új lakást alakítanak ki.

tolna megyében máris teljesítették a harmadik ötéves terv lakásépítési programját. mintegy ezer lakást adták át. a megyei építőipari vállalatnak így jelenleg lakásépítési szabad kapacitása van. ezt - az anyagbeszerzési lehetőségek függvényében - a terv túlteljesítésére igyekeznek felhasználni. hajdu-bihar megyében pontosan a tervezett számú új otthon készült, illetve készül el az idén. győr-sopron megye városaiban még soha nem adták át ennyi lakást egy évben, mint az idén. az ez évre tervezett 1.558 lakásból eddig 1.070 készült el. a megyei építőipari vállalat akár más építkezések rovására is ragaszkodott a lakásépítési terv hiánytalan teljesítéséhez. e törekvést akadályozza bizonyos anyagok hiánya. a még épülő lakásokhoz például 12.600 négyzetméter gumialátétes parkettára volna szükség. ennek szállítását azonban október 31 helyett csak december 13-ra vállalta a pálma gumigyár. a nehézség áthidalására - bár ez négyzetméterenként 211 forint többletkiadással jár - a parkett helyet szőnyegpadlót építenek be.

borsod megyéből ugyancsak az év program 100 százalékos teljesítéséről adtak hírt. a megyében eddig 1.062 lakást adták át, s az év hátralévő részében még további 872 készül el. az ideai borsod megyei lakásépítkezések fontos eseményeként befejeződött miskolcon az új szentpéteri kapui városrész kialakítása. ebben, az együttesen 2.400 lakásos új negyedben az idén 417 új otthont hoztak tető alá. ugyanakkor megkezdték egy másik új lakótelep kialakítását. ott az év végéig 564 lakás készül el./mti/

--

- 11 -

8.35/um

Tb 945

bb 9. naponta 2000 ébresztőóra dunaujvárosból

vid/ká/ny -cz

1969. november 25.

a magyar optikai művek dunaujvárosi gyárában műszaki és szervezési intézkedésekkel fokozták a termelést. jelenleg napon-
ta kétezer ébresztő órát készítenek. összesen tizenhét tipust
szerelnek. jövőre tovább bővítik a dunaujvárosi óragyárat.
cél az, hogy a mom.-ból fokozatosan dunaujvárosba telepítsék az
óragyártás minden fázisát. /mti/

bb 10. sárospatakon megtalálták a külső vár kapuját és a peré-
nyi féle földsánc cölöpmaradványait

vid/ká/ny -cz

1969. november 25.

a sárospataki rákóczi várban az ideig feltárások és ásatások
során több értékes - köztük eddig ismeretlen - régészeti emlék
került napfényre. a római katolikus vártemplom környékén egy
13-14. századból származó földbeásott paticsház nyomaira bukkan-
tak, amelynek érdekessége, hogy falait fatalpakra építették fel.
a templom szentélye mögött megtalálták az 1785-ös
römisch féle térképen feltüntetett külső vár kapujának romjait is.
ezt a kaput a wesselényi féle összeesküvés leleplezése után a vár
német helyőrsége elfalaztatta és helyette nyitották meg a temp-
lomon át vezető ugynevezett sitharenberg kaput. a feltárással tisz-
tázódott, hogy a templom szentélyén lévő lőrés a most előkerült
egykor szűk várkaput védte.

a vár kazamatás védelmi rendszerét 1. rákóczi györgy korában
építették ki és délnyugati szárnyában ekkor emelték a még ma is
látható ágyudombot. a vár építéstörténetének tisztázására a dombot
kutatóakkal átvágták és megtalálták az 1530-40-es évekből fenn-
maradt perényi féle földsáncot, amelytet cölöpsor erősített meg.
a földsánc építési idejét az ásatás során előkerült lengyel és ma-
gyar ezüstpénzekből határozták meg. hasonló eredményre vezettek
az olaszbástya és a vöröstorony közötti feltárások, ahol eddig is-
meretlen emlékek kerültek elő. a bástya északkeleti sarkában a
hajdani földsánc tetején - a föld eltávolítása közben - egy 17.
századból származó, kemencével ellátott ház romjaira, nem messze
tőle pedig egy rézkori település nyomaira bukkantak. az eddig fel-
nyitott sír zsugorított kisgyermek tetemet, továbbá fekete obszidi-
án pengéket, díszes edényeket, csontokat, kaparókat, kagylókat
tartalmazott. a régészek szerint a bodorgkereszturi kultúra népének
egyik telephelyét találták meg. erre utalnak a sírfeletti rétegből
előkerült festett cseréptöredékek, amelyek díszítésében motívumok
is fellelhetők. a rézkori település teljes feltárását a jövő év
tavaszán kezdik meg. /mti/

-12-

8.40/ny

10
945

bb 11. ,, fuvószene - gyerekekkel - felnőtteknek ! ,, jelszóval
mozgalmat indított a pécsi uttörő fuvószene

vid/ká/ny -cz

1969. november 25.

pécs híres uttörő fuvószene, amely az ország számos
helyén adott már hangversenyt, s több ízben szerepelt a rádióban
és a televízióban is, felhívással fordult a párttársakhoz: alakít-
sanak minden faluban és városban gyermekzenekart. a gyérvárosi
általános iskolában működő zenekar vezetőjéhez, rajnai henrik ta-
nárhoz tucatjával érkeznek a levelek és a táviratok, amelyekben
arra kéri az iskolák, hogy látogassanak el hozzájuk és segítsenek
megszervezni a zenekart. a lelkes pécsi muzsikások ily módon or-
szágos mozgalmat indítottak el és ennek nevet is adtak: ,, fuvós-
zene - gyerekekkel - felnőtteknek: ,, az a törekvésük, hogy minde-
nyütt alakuljanak uttörőzenekarok, amelyek - amellyel, hogy a
gyerekekben felkeltik és erősítik a komoly muzsika iránti szere-
tetet - műsortadnak az ünnepeken.

a negyventagu pécsi zenekar az ország legfiatalabb együttese:
7 éves trombitaszólistái vannak, a nagydbodós - tantos marika -
pedig mindössze hat esztendősv. /mti/

bb 12. népművelési konferencia hajdu-biharban

vid/ká/ny bs

1969. november 25.

a népművelési intézet és a hajdu-bihar megyei tanács
közös rendezésében kedden kétnapos népművelési tájkonferencia kez-
dőött. az első napon tizenhárom megye népművelési szakemberei
hajdumegyei körútra indultak és megtekintették derecskán, balmaz-
ujvárosban és hajdunánáson a művelődési intézményeket, tanulmányoz-
ták azok működését. a megyében általános gyakorlat, hogy a fal-
vak művelődési intézményeinek működéséhez a termelőszövetkezetek
anyagokkal is hozzájárulnak. a tapasztalatakról
szerdán debreceni tanácskozáson adnak számot a tájkonferencia részt-
vevői. /mti/

-.-

-13-

11.45/ny

10 12³⁰

bb 13. emelkedett a szabálysértések száma - állapította meg a dunaujvárosi tanács vb. ülése

vid/ká/ny bs

1969. novemberr 25.

a dunaujvárosi tanács végrehajtó bizottsága kedden a szabálysértésekről és a város közrendjéről tárgyalt. megállapította: a szabálysértések száma az előző évhez viszonyítva növekedett, s különösen sok volt a parkrongálás. emiatt a tanács 35 parkrongálót átlagosan kétszáz forint bírsággal sújtott, a rendőrség pedig hatszázötvenhat személyt a helyszínen bírságolt meg. növekedtek a boltokban a vásárlókat megkárosító szabálytalanságok és az engedély nélküli építkezések. a tanács, a rendőrség, a köjút. és a kereskedelmi felügyelőség az év első kilenc hónapjában összesen ezerötszáz szabálysértéssel foglalkozott, s a szabálysértőket összesen 140.000 forint pénzbírsággal sújtotta.

a vb. ülés megállapította, hogy a város közrendje és közbiztonsága jó. ezt a bűncselekmények fokozatos és folyamatos csökkenése bizonyítja. /mti/

©

bb 14. óriáskigyó-bébk érkeztek az állatkertbe

i sl /tm/ny 1e bs

1969. november 25.

jó egészségben három óriáskigyó-bébk érkezett a budapesti állatkertbe a drezdai állatkertből. mivel a fiatal állatok igen érzékenyek a hidegre, az utra gondosan szigetelt dobozba csomagolták, itthon pedig azonnal meleg terráriumban helyezték őket. nyomban megkezdtek a lakmározást kedvenc csemegéjükből, a fehér-egérből, amelyből továbbra sem lesz hiány, mert százszámra szaporítják az állatkertben. /mti/

-14-

11.50ny

To 1325

bb 15. nukleáris műszergyártás pécsett - nemzetközi sikerrel

vid/kz/ny bs

1969. november 25.

nukleáris műszergyártásra rendezkedett be a mecseki ércbányászati vállalat kísérleti, kutatási és automatizálási üzeme. jelenleg két fontos alapszert sorozatgyártásán dolgoznak: az egyik a 402-es típusú szintillációs radon-meghatározó készülék. feladata a levegő igen alacsony szintű radon, illetve a fémoldatok vagy vizek ugyancsak kicsiny rádium tartalmának meghatározása. ennek az uránbányászatban az egészségügyi előírások betartása, ellenőrzése szempontjából van fontos szerepe. ezenkívül jól hasznosuló a közegészségügy területén, geológiai kutatásoknál. ez a mérő egy nagyságrenddel nagyobb érzékenységgel, mint a világpiacon forgalomban levő hasonló rendeltetésű műszer. ugyancsak „saját” termék az express uránmeghatározó készülék, amely a szokványos kémiai módszernél gyorsabban ad eredményt s nélkülözhetetlen az urán technológiai és kutatási munkáknál.

a műszerek mintapéldányai sikerrel szerepeltek idén több nemzetközi kiállításon. elsősorban a csehszlovák, lengyel és bolgár testvérvállalatok figyeltek fel rájuk és vásárolták belőlük. megelégedésüket bizonyítja, hogy 1970-re nagyobb mennyiséget rendeltek. az ércbányászati célműszerek részegységei iránt hazai intézmények is érdeklődnek. így az eötvös lóránd geofizikai intézet, a mecseki szénbányák, a mechanikai mérőműszerek gyára dolgozik már készülékeikkel.

a mecseki ércbányászati vállalat 1970-ben tovább fejleszti nukleáris műszergyártó üzemet s újabb típusok sorozatgyártását kezdi meg. legjelentősebb az univerzális digitális hordozható sugár-, zsmérő, amely öt mérési műveletet végez nagy pontossággal. használatát biztonságosabbá teszi a munkát a bányában.

a nukleáris műszergyártás jól jövedelmező vállalkozás. /mti/

bb 16. felvette és elmulatta négy brigádtársa fizetését - kétévi szabadságvesztésre ítélték

vid/ká/ny bs

1969. november 25.

dobos ferenc 27 éves segédmunkás, akit már három ízben büntettek különböző bűncselekményekért. az év júliusában került a dunai vasműbe. dobos szeptember elején csoportvezetőjétől négy szabadnapos brigádtársa fizetésének felvételére kapott megbízást. az 5757 forintot felvette, de a pénzzel nem munkahelyére ment, hanem azonnal elhagyta a gyárat, s autóbusszal budapestre utazott. sonra felkereste a szórakozóhelyeket, majd csavargott, alkalmi állásokon élt. négy hét múlva falujában, tápiósülyön vettél őrizetbe. a dunaujvárosi városi bíróság dobos ferencet viselkedéséért elkövetett társadalmi tulajdont károsító bikkasztásért kétévi szabadságvesztésre ítélte, s öt évre eltiltotta a közérdekű munkától. ezenkívül kötelezték a re. az ítélet nem jogerős. /mti/

-15-

12.10/ny

To 1335

bb 17. tanácskozás az iparszerű állattartás egészségügyi feltételeiről

t jf/tm/ny 1e bs

1969. november 25.

kedden a magyar tudományos akadémia dísztermében megkezdődött a magyar agrártudományi egyesület és az mta agrártudományok osztályának kétnapos állatorvosi tudományos ülészsaka. a megnyitón ott volt dr. gergely istván mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes.

dr. kovács ferenc, az állatorvosi tudományi egyetem professzora a koncentrált szarvasmarha és sertéstelepek üzemegészségügyéről tartott előadást. a mezőgazdasági nagyüzemekben az állat-elhullás 85 százalékát a nem megfelelő tartási körülmények okozzák. a gazdaságokban évente még mindig egymillió forintos kár származik a gümőkórból és a brucelloziszól. e betegségek felszámolására nagy erőfeszítéseket tesznek az állatorvosok, próbálkozásaik azonban nem mindig járnak eredménnyel. még mindig vita van például arról, hogy az állattelepeken szükség van-e külön ellető istállóra, holott a tudomány kétséget kizáróan igazolta, hogy enélkül lehetetlen megelőzni a fertőzéseket. a nagyüzemi telepek más részlegeiben is nagyobb gondot kell fordítani az egészségügyi előírások érvényesítésére. csak így érhető el, hogy a sertések egy kilós súlygyarapodásához a jelenlegi 4.5 kiló abrakrakarmány helyett 3.5 kiló is elegendő legyen és az egy kocára eső évi szaporulat 13-ról 20-ra nőjön. sok tekintetben az üzemegészségügyi követelmények megtartásán múlik, hogy 230-250 nap helyett a sertések már 210 napos korukra elérjék a kívánt 100-105 kilós súlyt.

ezután dr. mézáros jános, az állatorvostudományi egyetem tanára az egészséges állatállomány kialakításának szaporodás-biológiai összefüggéseiről tartott előadást. /mti/

bb 19. szovjet hősi emlékművet avattak kölkéd községben

vid/kz/ny bs

1969. november 25.

a duna mentén fekvő kölkéd község negyedszázada, 1944 november 25-én, szabadult fel. a III. ukrán front főerői e térségben keltek át a folyón és kezdték meg dél-dunántul felszabadítását. a duna jobb partján az ukrán katonák véres ütközetet vívtak az elkeseredetten védekező ss-kötelékkel. egyedül kölkéd felszabadításánál 210 szovjet harcos vesztette életét. a község népe felszabadulásának tiszteletére és a hősök emlékére obeliszket állított fel a művelődési ház előtti parkban. a természésköböl emelt emlékmű nagyrészt a lakosság társadalmi munkájával valósult meg. a kőoszlopon márványtábla hirdeti a negyedszázados történelmi eseményt és az itt elesett ukrán harcosok emlékét. /mti/

-16-

12.35/ny

Tó 1315

bb 18. czinege Lajos látogatása veszprém megyében

vid/kz/ny bs

1969. november 25.

czinege Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter, az mszmp politikai bizottságának póttagja, hétfőn és kedden veszprém megyében tett látogatást. a vendéget hétfő délelőtt várpalotán pap jános, a veszprém megyei pártbizottság első titkára és nagy gyövi béla, a várpalotai városi pártbizottság első titkára fogadta. czinege Lajos ellátogatott a péti nitrogénművekbe is, ahol dr. katali Imre a városi tanács vb. elnöke várpalota városfejlesztési programjáról, Kisgergely Lajos igazgató pedig a péti nitrogénművek munkájáról, bővítéséről és fejlesztésének perspektíváiról adott tájékoztatást. a vendég ezután megtekintette a péti nitrogénművek üzemét.

czinege Lajos hétfői programja veszprémben a megyei pártaktíva értekezleten tartott tájékoztatóval zárult. a honvédelmi miniszter elsősorban katonapolitikai kérdésekről tájékoztatta a megye, a járások és a városok vezetőit.

czinege Lajos kedden a füzfői nitrogénművekbe látogatott, ahol verner Gyula igazgató tájékoztatója után megtekintette az üzemet. a honvédelmi miniszter ezután katonai egységeket keresett fel. /mti/

--

bb 20. meggyorsítják az egrí vár helyreállítását

vid/kz/tén/ny bs

1969. november 25.

a műemlékvédelem helyzetéről tárgyalt kedden egerben a heves megyei tanács végrehajtó bizottsága. a megyében - mint rámutattak - csaknem 400 műemléket tartanak nyilván. a megyeszékhely központját már 1966-ban műemlékjellegű területté nyilvánították, s az ottani épületek restaurálására az utóbbi négy évben több mint 17 millió forintot költöttek. az egrí vár helyreállítására 15 éves terv készült, s ennek keretében évente 3 millió forintot költenek a restaurálásra. a végrehajtó bizottság úgy határozott, hogy a negyedik öt éves terv időszakában meggyorsítja ezt a munkát. a rekonstrukció során - eredeti dokumentumok felhasználásával - kialakítják a vár középkori képét. tervezik továbbá az ugyancsak középkorból származó ugynevezett törökfürdő helyreállítását. /mti/

-17-

12.40/ny

Tó 1325

bb 21. megkezdődött a széntermelés visontán

vid/kz/tné/ny bs

1969. november 25.

több hónapig tartó próba után hétfőn megkezdte a folyamatos termelést a visontai thorez külfejtéses bányauzem. óránként 460 tonna teljesítményű óriás kotrógép fejt a szenet, amit aztán teljesen automatizált szállítórendszer továbbít a gagarin hőerőműbe. az energiatermelés folyamán keletkező salakot ugyancsak automatikus szállítórendszer juttatja vissza a megüresedett bányagödörökbe. ezt a folyamatos keringést hat kilométernyi szalagrendszer biztosítja. a bánya jelenleg naponta még csak kétezer tonna szenet szállít a hőerőmű első blokkjának üzemi próbáihoz. az igények azonban folyamatosan növekszenek s így a jövő évben előreláthatóan már több mint egymillió tonna, később pedig még ennél is lényegesen több szenet termel, a teljes kihasználás esetén évi hétmillió tonna szén szolgáltatására alkalmas bányauzem. /mti/

--

bb 23. dr. heinrich homann budapesten

i tf/mm/ny zs hgy

1969. november 25.

magyarországi látogatásra érkezett - a hazafias népfront országos tanácsának meghívására - dr. heinrich homann, az ndk államtanácsának elnökhelyettese, az ndk nemzeti frontja elnökségének tagja, a német nemzeti demokrata párt ügyvezető elnöke. utjára elkísérte felesége is. a magasrangú német vendéget kedden hivatalában fogadta erdei ferenc, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára. rendkívül szívélyes eszmecserejükön részt vettek: barati józsef és mátyás lászló, a hazafias népfront titkárai, valamint dr. prandler árpád, a magyar jogász szövetség főtitkára. ott volt a találkozáson dr. herbert plaschke, az ndk budapesti nagykövete is. /mti/

--

bb 24. új iparitanuló iskola kiskőrösön

vid/kz/tné/ny hgy

1969. november 25.

hat tantermes iparitanuló iskola épült kiskőrösön. az oktatási eszközökkel jól felszerelt intézetben megkezdődött a tanítás. három járás csaknem hatszáz fiatalja tanul itt 20 féle ipari szakmát. /mti/

--
-18-

13.44/ny

To 1410

bb 22. időjárásjelentés

gk-ju hgy

1969. november 25.

a meteorológiai intézet jelenti 1969. november 25-én, kedden 13 órakor:

az éjszakai lehülés erősödik

a norvég tengeren és a brit szigeteken át hideg, sarkvidéki eredetű levegő áramlik dél- és közép-európa fölé. a hideg levegővel elárasztott területeken tulnyomóan felhős az ég, többfelé keletkezik hózápor, erős szelek fujnak és téliesre fordult az idő. ezzel egyidejűleg a szovjetunió európai területére élénk déli, délnyugati szelek kíséretében meleg levegő érkezik. hatására felhős, sokfelé esős, az évszakhoz képest enyhe időjárás uralkodik. míg északnyugat-európában a hétfőn mért legmagasabb hőmérsékletek 6-10 fokkal voltak alacsonyabbak a legutóbbi évek átlagánál, addig délnyugat-európában ugyanennyivel magasabb értéket mértek. hazánkban hétfőn tulnyomóan felhős, de az évszakhoz képest enyhe idő volt. napközben a hőmérséklet általában 13-17 fokig emelkedett.

budapesten hétfőn a hőmérséklet legmagasabb értéke 15.1 fok volt, ilyen magas értéket ezen a napon a meteorológiai észlelések fennállása óta még nem mértek.

a hideg levegő első gyengébb hulláma hétfőn délután áthaladt a kárpát medencén. ez országszerte esőket, a délkeleti megyékben zivatarokat okozott. a magasabb hegyeken havazás is volt. a lehullott csapadék a legtöbb helyen nem érte el a 10 millimétert, de kékesen 11, királyréten pedig 13 millimétert mértek. ma hajnalra országszerte 4-10 fokig hűlt le a levegő. délelőtt hazánkban változóan felhős volt az ég. a délnyugati, nyugati szél helyenként megerősödött. 11 órára 10-14 fokig emelkedett a hőmérséklet.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 11.1 fok volt, a sokévi átlagnál 7.7 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapestben a hőmérséklet 13 ^o/k volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 751 milliméter, mérsékeltten emelkedik.

/ folyt. köv. /

13.40/ju

-19-

To 1410

bb 22. / időjárásjelentés ... 1. folyt./-ju

várható időjárás szerda estig: változó mennyiségű felhőzet, szórvaosan kisebb eső, hózápor. az időnként élénk, helyenként átmenetileg erős délnyugati, nyugati szél fokozatosan mérséklődik. az éjszakai lehülés erősödik. néhány szélvédett helyen hajnali ködképződés. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 2-plusz 3, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 7-12 fok között.

a duna vízállása budapestnél 120 centiméter. /mti/

bb 25. tovább fejlesztik somogy megye iparát

vid-kz/tné-ju hgy

1969. november 25.

a negyedik ötéves terv ipartelepítési irányelveit vitatta meg kedden kaposvárott megtartott ülésén a somogy megyei tanács végrehajtó bizottsága, az 1968-1969-1970 évekre biztosított 73 millió forint értékű költségvetési támogatás - mint lá mutattak - számottevő fejlesztést tett lehetővé. a megye azonban az ország más, időközben ugyancsak fejlődő vidékeihez viszonyítva, ennek ellenére továbbra is a korábbi elmaradott szinten maradt. a megyei tanács éppen ezért a következő tervidőszakban fokozott erőfeszítéseket tesz az ipar fejlesztésére. a vb elé terjesztett s elfogadott irányelvek szerint somogy ipari termelését az új tervidőszakban 40-45 százalékkal, az iparban foglalkoztatottak számát pedig mintegy 10 ezer fővel növelik. a rendelkezésre álló anyagi eszközök nagyobb részét a kijelölt körzeti központokban - többségében a járási székhelyeken - ruházzák be. a megyeszékhely üzemeiben intenzív technikai-technológiai fejlesztésre törekserenek. a szakemberek ellátottság biztosítására új gépipari technikum építését és megnyitását tervezik. /mti/

13.45/ju

-20-

Tó 14/44

bb 26. határidő rövidítés lehetőségeit keresik - baranyai képviselők látogatása a bcm építkezésen

vid/kz/ny hgy

1969. november 25.

baranya megye országgyűlési képviselői kedden délután bere-mendre látogattak. a déli országrész legnagyobb beruházásával, a leendő 1 millió tonna kapacitású cementmű építésének helyzetével ismerkedtek meg. martin antal, a 2.5 milliárdos beruházás generál lebonyolításával és tervezésével megbízott szilikátipari központi kutató és tervező intézet helyi kirendeltségének vezetője tájékoztatta a képviselőket a múlt év tavaszán kezdett munkákról és a további programról, majd bemutatta a 100 holdas gyártelepet, amely szinte nap mint nap többet mutat a leendő cementműből. óriásként sorakoznak és szerelésre készek a cementsilók. a párosával álló, hengeralakú tárolókba összesen ötvenezer tonna cement fér, vagyis a gyár 25 napi termelése. impozáns látványt nyújt a csaknem ötezer négyzetméter alapterületű tmk-csarnok és raktár épület, amely ez év telén már fedett munkahelyet biztosít a hideg, téli időszakban a szerelőknek. ez év végéig megközelíti a félmilliárd forintot a bcm kivitelére fordított összeg. az építkezés egyébként terv szerinti ütemben halad, mind a tizenhat objektumon dolgoznak. egyetlen komolyabb ,, csuszás,, van, s sajnos a legkritikusabb ponton. a beruházás legmunkaigényesebb létesítménye, a malomcsarnok résalapozásával mintegy másfél hónapos késében vannak. tekintettel arra, hogy éppen ez a létesítmény igényli majd a leghosszabb szerelési időt, hatáson beavatkozással, többműszakos munka bevezetésével hozhatják csak be az elmaradást. most egy nagy ,, vállalkozás,, lehetőségeit keresik a kivitelezők: az országos cementhiány enyhítése érdekében szeretnék egy évvel közelebb hozni, 1973 helyett már 1972-ben megkezdeni a cement gyártást, ami népgazdasági szinten csaknem egy millió tonna cement többletet jelentene. /mti/

bb 29. országos véreb verseny a pilisben

vid/kz/ny hgy

1969. november 25.

országos véreb versenyt rendez a pilisben a pilisi állami parkerdő gazdaság. a két napos eseményt kedden nyitották meg pilis-páróton, a versenybizottság székhelyén. célja az, hogy tapasztalatokat szerezzenek a jövőre ugyancsak itt megrendezésre kerülő nemzetközi véreb versenyhez, amely iránt máris nagy az érdeklődés, különösen a nyugati országokban. a versenyen, amelyen több erdő és vadgazdaság kutyái vesznek részt, egyben tapasztalatokat szereznek az 1971-es vadászati világkiállításához is. a vetélkedőt a nemzetközi versenyszabályzat előírásai szerint bonyolítják le: a vérebeknek hideg és meleg csapán kell megkeresniük, illetve üzniük, megállítaniuk és dermedtre csaholniuk a vadakat. a versenyt 3 erdészeti területén mintegy 2.500-3000 hektáron rendezik: szarvasra és vaddisznóra vadásznak. /mti/

14.08/ny

-21-

Tó 14/44

L
bb 27. december 3-5: vi. országos anyagmozgatási konferencia bu-
dapesten

t kf/gg-ju ie hgy

1969. november 25.

a mtesz központi anyagmozgatási és csomagolási bizottságának keddi sajtótájékoztatóján a technika házában sasfi imre, az intranzmas műszaki igazgatója bejelentette, hogy a hagyományos országos anyagmozgatási konferenciát az idén december 3-5 között budapesten rendezik meg. a tanácskozás - amelyen mintegy 250 hazai és ötven külföldi szakember vesz rész - ezúttal speciális témával: a függőkonvektoros és a függő sín pályás anyagmozgatás kérdéseivel foglalkozik. összesen 12 előadás hangzik el az üzemben belüli anyagmozgatás egyik legkorszerűbb módjának különböző kérdéseiről, a függő sín pályás szállítási tervezési, gyártási, üzemeltetési, gazdaságossági problémáiról. a tanácskozáson, amelyet kiss árpád miniszter, az ombf elnöke nyit meg, első ízben osztják ki az „anyagmozgatás fejlesztéséért”, érmeiket.

a konferenciával egyidőben, december 3-án tartják a 11. országos targoncavezetői verseny döntőjét és megrendezik a magyar anyagmozgató gépek és berendezések kiállítását a bnv 43. számú pavilonjában. /mti/

bb 28. megkezdődött a kgst rádiótechnikai állandó bizottságának ülészsaka

t st/gg-ju ie hgy

1969. november 25.

budapest a gellért szálló különtermében kedden megkezdődött a kgst rádiótechnikai és elektronikai ipari állandó bizottságának xiv. ülészsaka. a tanácskozáson bulgária, csehszlovákia, lengyelország, magyarország, az ndk, románia és a szovjetunió, továbbá jugoszlávia delegációi vesznek részt.

az ülészsakot dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter, az állandó bizottság elnöke nyitotta meg, s bejelentette hogy a plenáris ülést megelőző delegációvezetői értekezleten elfogadták a javasolt napirendeket, így összesen husz témát tűznek az egy hétre tervezett ülészsak napirendjére.
/folyt. köv./

14.05/ju

-22-

To 14/11

bb 28. / megkezdődött a ... i. folyt./-ju

a tanácskozáson megvizsgálják az 1969-ben végzett munkát, kijelölik a jövőévi feladatokat, ezen kívül részletesen megtárgyalják a kgst xxiii. rendkívüli ülészsaka, és az azt követő végrehajtó bizottsági ülések határozataiból adandó teendőket. ez azt jelenti, hogy a rádiótechnikában és az elektronikában is fokozatosan megteremtik a kgst országos integrációjának feltételeit. az integráció kérdéseit a delegációvezetők az állandó bizottság legutóbbi ülészsaka óta már két rendkívüli ülésen megtárgyalták. a mostani ülészsakon ajánlásokat dolgoznak ki az együttműködés további elmélyítésére, a kooperáció és a szakosítás főbb irányaira, s e több évre szóló ajánlásokat a kgst végrehajtó bizottsága elé terjesztik. a kooperáció a tervek szerint mind a vezetékes, mind a vezeték nélküli hírközlő berendezések jelentős csoportjainak az integrált áramköröknek, a színes televízióberendezéseknek a tervezésére és gyártására terjed majd ki.

az ülészsak jegyzőkönyvét előreláthatólag hétfőn írják alá. /mti/

--

bb 30. fehér lajos előadása

1969. november 25.

jf/ie -ju hgy

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk fehér lajosnak az mszmp politikai akadémiáján kedden délután elhangzó előadását, rövidített szöveggel, keretett később adunk.

x x x

az előadó bevezetőben utalt arra, hogy 1966-ban, majd 1968-ban egész sor pénzügyi jellegű intézkedést tettek azért, hogy a reform céljainak megfelelően a mezőgazdaságban is megteremtse az önálló, vállalatszerű gazdálkodás feltételeit, elősegítse a mezőgazdasági termelés erőteljes fellendülését és azt, hogy a harmadik ötéves terv időszakában a parasztság jövedelme fokozatosan közelítsen a munkás-alkalmazotti jövedelem szintjéhez.

/ folyt. köv./

14.20/ju

-23-

To 14/11

bb. 30. / fehér Lajos... 1. folyt./-ju

- mivel a mezőgazdaságban - folytatta - a reformintézkedések fokozatos bevezetése terén immár három, sőt voltaképpen négy év tapasztalatai állnak mögöttünk, fel lehet és fel is kell tenni önmagunk számára a kérdést: a foganatosított intézkedések mennyiben váltották valóra reményeinket?

a harmadik ötéves terv azt írta elő, hogy a mezőgazdasági termelés a megelőző öt év átlagához viszonyítva 13-14 százalékkal nőjön. az első három esztendőben a mezőgazdaság termelése 13 százalékkal emelkedett. az idei évben kimagaslóan jó gabona-termésünk volt, igen kedvezőnek ígérkezik az őszi betakarítású növények, a kukorica, cukorrépa termése, gyümölcsből, zöldségfélékből és szőlőből jó termésünk van. mindezek a lapján az idei terv teljesítése várható a mezőgazdaság teljes termelési értéke 5-6 százalékkal magasabb lesz az előző évinél. / első ízben fordul elő, hogy a mezőgazdaság évi növekedési üteme meghaladja az iparét./ a mezőgazdaságban a z utóbbi években jellemzővé vált, hogy a javuló munkafegyelem és termelékenyebb munka mellett biztonságosabb lett a termelés. ha ennek alapján a jövő esztendőben csak közepes színvonalu termést is tételünk fel: a mezőgazdaság harmadik ötéves tervének jelentős túlteljesítésével számolhatunk!

a második világháború előtt, 1931-1940 átlagában kat. holdanként 7,9 mázsa volt a buza termése, az 1961-65-ös években 10,7 mázsa, az utolsó három év átlagában pedig közel 15 mázsára emelkedett /ezen belül az idei esztendőben meghaladta a 15,5 mázsát. / ez - a jelenlegi termőterület figyelembe véve - 7 millió mázsa hozamtöbbletet jelent évente. amelynek bruttó értéke 2,3 milliárd forint. elértük agrárpolitikánk egyik fő célkitűzését. hazai erőforrásból biztonságosan megoldottuk az ország kenyérgabona-ellátását öt év óta nem importáltunk búzát, sőt az idei esztendőben jelentős mennyiséget exportáltunk is. ugyanakkor a kukorica átlagtermése a második világháború előtti tíz év 10,8 mázsa holdankénti átlagához viszonyítva az 1961-65-ös években már 15 mázsára az 1966-68-as években pedig 17,3 mázsára, emelkedett, az idei esztendőben - előzetes adatok szerint - már 20 mázsa körül lesz a kukorica országos átlaga.
/ folyt. köv./

14.25/ju

-24-

M 1525

bb. 30. / fehér Lajos ... 2. folyt./ 11

a belföldi huszfogyasztás túlnyomó részét képező sertéshus-termelést évtizedek óta erős ciklus és szezonális ingadozás jellemzi. a termelés egyfajta teltségét a mezőgazdaság szocialista átszervezése utáni időszakban sem sikerült megszüntetni, noha az ingadozás mérséklődött. végleges megoldást csak az hozhatna, ha a szocialista nagygazdaságok téli-nyári üzemeltetésre alkalmas korszerű sertéstartási épületekkel rendelkezének. hangsúlyozta, hogy hozzákell fogunk a következő időkben az iparszerű sertéstartás és -hizlalás erőteljes elterjesztéséhez, mindenekelőtt a kukoricatermő vidékeken. utalt arra, hogy eddig 84 állami gazdaság, nagyobb termelőszövetkezet és tsz-közi társulás már megvalósította az iparszerű sertéstenyésztést és -hizlalást, a legkorszerűbb technológiák alapján.

az utóbbi pár év tapasztalatai így a mezőgazdasági termelés vártnál kedvezőbb alakulása, a kiegyensúlyozott, stabil belső ételkészlet-ellátás, az export tervezettnél jobb alakulása azt bizonyítja, hogy az egész népgazdaságban, ezen belül az ételkészlet-gazdaságban kötelező tervutasítások nélkül is lehet eredményesen gazdálkodni. a gazdálkodás tervszerű fejlesztése gazdasági szabályzó alkalmazásával is biztosítható, sőt - hatékonyabban biztosítható!

a mezőgazdasági és ipari árszínvonal közti különbség a korábbihoz képest tehát mérséklődött, de a még mindig jelentős árszínvonalbeli különbség miatt szükség van az állami támogatás fenn-tartására.

a továbbiakban megállapította, hogy míg a jelenlegi mezőgazdasági árszínvonal - a szabályozó rendszer egyéb elemeivel együtt - ma már összűzemi szinten az üzemek nagy többségében általában megteremti a megfelelő jövedelmezőséget, addig a mezőgazdasági arányok a tapasztalatok szerint nem biztosítják az ágazatok közötti célszerű jövedelmezőségi arányokat.

az eddigi tapasztalatok szerint az árszerkezet erőteljesen ösztönöz a kenyérgabona termelésére, a sertéstenyésztés fejlesztésére és az exportban keresett gyümölcsök termelésére /meggy, málna stb./ a pecsenyecsirke, a zöldség-gyümölcsfélék árszínvonalát a legutóbbi árrendezés nem érintette. ezek jövedelmezősége azonban így is viszonylag kedvező, biztosítja ezen ágazatok fejlesztésében a termelőüzemek anyagi érdekeltségét.
/folyt.köv./

- 25 -

M 1530

bb. 30./ fehér Lajos ... 3. folyt./ 11

másként áll a dolog a szarvasmarhatartásban. az 1968. évi zárszámadások adatai szerint az állattenyésztés jövedelmezőségi rátája mindössze 0,3 százalék volt. elsősorban azért volt ilyen alacsony, mert ezen belül a szarvasmarha-ágazat veszteséges. ebben az ágazatban a jelenlegi ár- és költségviszonyok mellett még a holtmunka-ráfordítás sem térül meg.

a tőkés piacon a szarvasmarha vágóállat és hus formájában a legfontosabb népgazdasági exportcikkünk. a konvertibilis piacon ez a cikk hozza az országnak a minden ötödik dollár bevételt. termeléspolitikailag indokolt és szükséges, hogy a szarvasmarha termelői árszínvonala kellő mértékben emelkedjék, s mezőgazdasági érrendszerünk e jelenleg legnagyobb problémája megfelelően rendeződjék.

Legnagyobb gondunk - állapította meg fehér Lajos elvtárs -, hogy a háztáji tehénállomány változatlanul s egyfolytában csökken. két év óta a csökkenés meghaladta a 40 ezer darabot.

a többi között az is szükséges tehát, hogy a háztáji gazdaságban a tehén- és kocatartás fejlesztésére az eddiginél erőteljesebb ösztönzőket kapcsoljunk be: mindenekelőtt az üszőtartásban továbbá a fehérjetakarmányok forgalmának szabadrá tételevel. s végül azzal, hogy a háztáji közös részére szerződésen nevelt jószágok tehát voltaképpen a „bedolgozó”, bér munka / havonta 3-4 elszámolt munkanap / után vezessék be a fakultatív nyugdíj járulékot.

akormány ezekben a kérdésekben a szükséges intézkedéseket megteszi.

ezután az életszínvonal kérdéseire tért rá. a munkásközvéleményben tartja magát az a nézet - mondotta -, hogy az utóbbi időben csak a parasztság életkörülményei javultak, továbbá, hogy a „parasztság jövedelme ennél fogva életszínvonala magasabb, mint az ipari dolgozóké,„

mi az igazság ebben, a „ki kit érít utol,„ sőt, „hagyott el,„ címletű, sokszor szenvedélyes, olykor a hangulatkeltség elemeit sem nélkülöző vitában?

/folyt.köv./

- 26 -

M 132

bb 30. / fehér Lajos... 4. folyt./-ju

onnan kell kiindulnunk, hogy 1965-ben, a második öt éves terv utolsó évében a paraszti reáljövedelmek a munkás-alkalmazotti reáljövedelmeknek 85 százaléka volt. ennek ismeretében határozott ugy a IX. pártkongresszus, hogy az elkövetkezendő években teendő intézkedések nyomán a parasztság életszínvonala és állottsága tovább közelítsen a munkásosztályéhoz. ennek megfelelően a harmadik öt éves terv a munkás-alkalmazotti reáljövedelmében 14-16 a parasztság reáljövedelmében 18 százalékos növekedést irányzott elő a tervidőszak végére.

a termelés növekedése és a megtett intézkedések nyomán a két nagy dolgozó osztály reáljövedelmei a következőképpen alakultak és alakulnak. a munkásalkalmazottaké a tervidőszak első évétől 1968-ra 16-17 százalékkal nőtt, a parasztságé pedig összesen 26,5 százalékkal emelkedett. az idei esztendőben előzetes becslés szerint a munkásalkalmazottak reáljövedelme további 6,5 százalékkal nő, a parasztságé pedig 4,5 százalékkal, tehát valamit lassul. ennek következtében ez év végéig a munkás-alkalmazotti reáljövedelemnél 23,5 a parasztságénál pedig 32 százalékos növekedés várható négy év alatt.

e levezetésből első szempillantására kiolvasható, hogy mindkét dolgozó osztály reáljövedelmének növekedési üteme az öt éves terv során a valóságban várhatóan megkétszereződik. ezen belül a parasztságé a kongresszusi célkitűzéseknek megfelelően elsősorban a tervidőszak első felében, valamivel gyorsabban nőtt. ez utóbbinak azonban megvan a termelési alapja, hiszen a tervidőszak első négy esztendejében - mivel mind a négy évben jó vagy elég jó termésünk volt - a harmadik öt éves tervünk egész termelési előirányzatát teljesítettük, sőt a jövő esztendőben, mint említettem, várhatóan túl is teljesítjük.

számszerűen kifejezve - az eddigi tényadatok alapján és a jövő évi növekedést is figyelembe véve - 1970-ben az egy főre jutó személyes rendelkezésű reáljövedelem a munkás-alkalmazotti népességnél 17 600 forint, a parasztságnál pedig 16 200 forint körül alakul. az utóbbiban a közösből származó kereset mellett természetesen benne van a háztáji jövedelem is.

/folyt. köv./

14.55/ju

-27-

M 132

bb 30. / fehér Lajos... 5. folyt./-ju

az előadó ezután kitért arra, hogy az elmúlt két évtizedben kerekén 600 ezerrel csökkent a mezőgazdasági aktív keresők száma, vagyis a mezőgazdasági lakosság eláramlása igen erőteljes volt a népgazdaság egyéb ágaiba.

a nagymértékű munkaerő-elvándorlást a mezőgazdasági nagyüzemek, az ipari eredetű anyagok, eszközök növekvő felhasználásával nagyjában-egészsében pótolták.

egy közelmúltban végzett hazai felmérés szerint a mezőgazdasági keresők számának csökkenése ellenre a különböző termelő ágazatokban dolgozó mintegy 4 millió állampolgárnak kerekén 50 százaléka jelenleg is mezőgazdasági termeléssel, feldolgozással, illetve az ezekhez szorosan kapcsolódó tevékenységgel foglalkozik. ezen belül - csökkenő arányuk mellett - igen jelentős még azoknak a száma, akik közvetlenül az élelmiszertermelésben dolgoznak. a népgazdasági összes keresők 33 százaléka dolgozik jelenleg is az élelmiszer-gazdaság területén: minden harmadik ember itt talál megélhetést.

fehér Lajos ezután az élelmiszer-gazdaság jelentőségét méltatva az élelmiszer-gazdaság hazánk lakosságát 92-95 százalékban hazai terméssel látja el. hazánkban az élelmiszer-gazdaság még ma is csaknem 50 százalékát adja a lakosság összes fogyasztásának. élelmiszer-gazdaságunk termelése az elmúlt években olyan élelmiszer-ellátást tett lehetővé, ami - egyes átmeneti csökkenéstől eltekintve általában megfelelt az igényeknek.

élelmiszer-gazdaságunk termelésének 10-12 százalékát exportálni tudja. a mezőgazdasági eredetű termékek kivitele az elmúlt években összes népgazdasági exportunknak több mint egyötödét / 20-22 százalékát /, tőkés kivitelünknek közel 40 százalékát a fejlett tőkésországokba /konvertibilis piacokra / irányuló exportunknak kerekén a felét alkotta.

/ folyt. köv. /

15.00/ju

M 1575

-28-

bb. 30. /fehér Lajos.....6. folyt./rj

ötéves tervünk első három évében évi átlagban kerekén 2,2 milliárd devizaforint volt az élelmiszer-gazdaság aktív egyenlege. az idei évben ez várhatóan 2,6-2,9 milliárdra nő, úgyhogy ezen belül a szocialista aktív egyenleg 1,2-1,4 milliárd lesz, a tőkés pedig 1,4-1,5 milliárd devizaforint. meg kell azt is említeni, hogy az élelmiszer-gazdaság külkereskedelmi egyenlege tíz év óta minden évben számottevő aktívummal zárult és ellensúlyozta a többi népgazdasági ág külkereskedelmi egyenlegének passzívumát.

mezőgazdasági és élelmiszeripari külkereskedelmünk bővítését segítené elő, ha szabályozó rendszerünk valamiképpen biztosítani tudná a mezőgazdasági termelőüzemek közvetlen érdekelttségét is az exportban.

a továbbiakban azzal foglalkozott fehér Lajos elvtárs, hogy az élelmiszer-gazdaság miként részesedik a népgazdasági beruházásokból, majd a tsz-ek és vállalatok kapcsolatáról szólva kifejtette, hogy milyen korszerűsítésekre van szükség.

ezután áttért szövetkezeteink gazdasági, politikai és társadalmi szerepének megvilágítására. szövetkezeti mozgalmunk egészéről azt mondhatjuk: számottevő, egyre növekvő súlya, szerepe van népgazdaságunkban, szocializmust építő társadalmunkban!

a szövetkezetek zöme kis- és középméretű üzem. a szövetkezetek túlnyomó többsége nagyfokú alkalmazkodásra képes, mozgékony, gazdasági hatásokra rugalmas, gyorsan képesek reagálni a folyton változó piaci hatásokra. bizonyos termékek, így a speciális kis szériájú vagy egyedül termékek előállítására elsősorban kis- és középüzemek, azaz a szövetkezetek révén oldható meg gazdaságosan.

/folyt. köv./

15.10 rj

M 1575

- 29 -

ezután rámutatott:

a központi bizottságnak a gazdasági irányítási rendszer reformjáról szóló 1966. évi határozata azonosan ítéli meg társadalmi és gazdaságpolitikai szempontból a mezőgazdasági, a kisipari, valamint a fogyasztási szövetkezeteket. ennek megfelelően, elsősorban a központi bizottság mellett működő szövetkezetpolitikai munkaközösségben, a kisipari- és fogyasztási szövetkezetekre is megkezdődött a mezőgazdasági termelőszövetkezetekhez hasonló részletes alapelvek kimunkálása.

az utóbbi három év során elvégzett elemzések és lefolytatott viták eredményeként az az egységes álláspont alakult ki: szövetkezeteinkben, legyen az mezőgazdasági, kisipari, fogyasztási vagy egyéb szövetkezet, néhány kisebb sajátosságtól eltekintve - a tulajdonviszonyok azonosak. ennek következtében tisztázódott, hogy egységes elvi alapokon nyugvó szövetkezetpolitika valósulhat meg szövetkezeteinkben, természetesen az egyes szövetkezeti típusoknak megfelelő sajátos megoldásokkal és módszerekkel.

az alapvető, korszerű szövetkezetpolitikai elvek állami szabályozása és kidolgozása egységes szövetkezeti törvény meghozatalát teszi szükségessé. a kisipari és fogyasztási szövetkezetekre pedig külön-külön törvényszintű jogszabályok /törvényerejű rendeletek/ megalkotása szükséges.

mivel az élet nem állhat meg - addig is, míg a legfelsőbb törvényi, törvényszintű jogalkotások megszületnek -, az átmeneti időre /a kormány ez év februárjában és augusztusában a szövetkezetpolitikai kérdésekben megfelelő határozatokat hozott.

erre támaszkodva a kisipari és fogyasztási szövetkezetek elkészítik korszerűsített alapszabályukat, s ez év végéig törvényes jóváhagyásra bemutatják a járási tanácsoknak. a jövő év első negyedében pedig területi szövetségeik - a kiszöv-ök és a meszöv-ök is - elkészítik alapszabályukat s bemutatják a megyei tanácsoknak. a meghozandó legfelső szintű törvényi és törvényszintű jogszabályok tehát e két nagy fontosságú szövetkezeti ágazatban is betetődik majd az akkorára befejeződött és - reméljük - megszállt demokratizálódási folyamatot!

előadása további részében ismertette fehér elvtárs a főbb szövetkezetpolitikai kérdésekben lefolyt viták lényegét és a már megvalósult vagy megvalósuló szövetkezetpolitikai intézkedéseket.

/folyt.köv./

15.15/szb

M 15.15

kiemelte, hogy a szövetkezetek a szocialista állam politikai és gazdasági segítségével önállóan gazdálkodnak, s demokratikus működésük, önkormányzatuk keretei között a tagok egyéni érdekeit, valamint a szövetkezeti csoport- /vállalati/ érdeket összhangba hozzák a társadalom érdekeivel. a szövetkezeti gazdálkodás a szocialista tervgazdálkodás elválaszthatatlan szerves része, a szocialista állam éppen ezért ma és a jövőben is hathatósan támogatja a szövetkezeti tevékenységet!

a szövetkezetpolitikai viták során nagy hangsúlyt kapott az a követelmény, hogy a szövetkezeti tulajdon hasznosítása, továbbá a tulajdonosi /vállalkozási/ jövedelem realizálása az állami tulajdontól eltérő megítélést és gyakorlati megoldást kíván. ezért:

1. a gazdaságpolitikai intézkedések, közgazdasági szabályozók továbbfejlesztésénél fontos célnak kell tekinteni, hogy a szövetkezetek a tagok közvetlen érdekeltisége alapján társadalmi és gazdasági szerepüknek megfelelően fejlődjenek, bevételeikből - gazdálkodásuk hatékonyságától függően - fedezni tudják kiadásait, bővíthessék termelésüket. a jövedelemszabályozás rendszere ismerje el a szövetkezeti tulajdon sajátosságait. a jövedelmek érdemi felosztásában az állam iránti köteleesség teljesítése után - a fejlesztési és részesedési célokra fordítható összegek, valamint a szövetkezetek számára hasznos egyéb célokat szolgáló alapok tekintetében - a tulajdonosok döntése érvényesüljön, azokkal maga a szövetkezet gazdálkodjék. figyelembe kell venni azt is, hogy a szövetkezet kollektív érdekeltisége és kockázatvállalása /adott esetben viselése /nagyobb, jobban függ a gazdálkodás eredményességétől, mint az állami vállalat vezetőinél és dolgozóinál együttesen.

2./ a szövetkezetekben képződő tiszta jövedelemből a szövetkezeti csoporttulajdonosokat tulajdonukkal és személyes közreműködésükkel arányban álló javadalmaszásban szükséges részesíteni. ezzel összefüggésben indokolt, hogy az eszközeik befektetéseiből elért minimális hatékonyságot kifejező jövedelmet, más szavakkal saját befektetéseik tőkeamatját /amit ma a szövetkezeteknél is sematikus- és alaptalanul - eszközelekötési járuléknak neveznek/, a csoporttulajdonosok élvezzék. használják azt fel a fejlesztésre és a termelés anyagi ösztönzésére, hogy ezzel is mód nyíljon a reform kidolgozásánál az állami vállalatokhoz mérten meglevő, jelentős hátrányok csökkentésére, illetve megszüntetésére.

/folyt.köv./

15.23 rj

M 15.23

bb. 30. / fehér Lajos.....9. folyt./rj

ezután elmondotta, hogy a szövetkezeti tulajdont nem szabad
össznépi tulajdonként kezelni, továbbá a demokratikus centralizmus
nem fér össze a szövetkezetek vállalatyszerű gazdálkodásával sem. az
új gazdasági irányítási rendszerben ugyanis - amely mindenekelőtt
a gazdálkodó vállalatok önállóságára épít - a gazdasági döntése-
ket ésszerűen ott lehet és kell hozni, ahol azok következményei is
jelentkeznek. a gazdasági döntéseket minden szinten az illetékes fe-
lelős szerv hozza meg.

a vitákban - amint fehér Lajos elvtárs közölte - az is
tisztázódott, hogy a szövetkezet gazdasági és szervezeti önállósá-
gával nem fér össze sem a „központkényszer,, , sem a demokratikus
centralizmus elvének mechanikus alkalmazása, a szövetkezetek és szö-
vegségek kapcsolatában. az országos szövetség, a területi
szövetségek és a szövetkezetek az egységes szövetkezeti mozgalom részé-
de nem alkothatnak alá - és fölérendeltségen alapuló
hierarchikus szervezetet.

nehogy azt higgye valaki, hogy a szövetkezeteket ezután kivonjuk
az állami, osztársadalmi érdek befolyása alól. erről nincs szó.
sőt: a jövőben tisztázottabban és nagyobb erővel jelentkezik a va-
lóságos állami érdek a szövetkezetek számára, mint korábban
„szövetségi áruhában,,!

a jelenlegi szövetkezeti mozgalmunkban a korábbi, az admi-
nisztratív, túlcentralizált tervutasításos rendszernek megfelelő,
a „központkényszer,, elvén, a fölé- és alárendeltségen alapuló
hierarchikus kapcsolatokhoz képest a minőségi változás jelei tapasztal-
hatók. ez teljesen megfelel és csakis ez felel meg a mai
viszonyaink között a marxista szövetkezetpolitikai elveknek!

befejezésül fehér elvtárs a pártszervezeteknek, különösen a szö-
vetkezeti pártszervezeteknek szerepéről, feladatairól szólt és
külön is hangsúlyozta:

a szövetkezeti alapszervezeteknek felvilágosító munkájukban ki-
emelkedő fontosságú feladatuk, hogy a tagsággal megismertessék
szövetkezetpolitikánk alapelveit és saját szövetkezetük „alkotmányát,
elősegítsék a szövetkezeti demokrácia érvényesülését. /mti/

--

- 32 -

15.30 rj

NA 16⁰⁵

bb 31. bolgár pártmunkás küldöttség budapesten

gg/zs/ny gy

1969. november 25.

az mszmp központi bizottságának meghívására kedden budapest-
re érkezett a bolgár kommunista párt pártmunkás küldöttsége, élén
n.a. nacsevel, a bkp kb tudományos és közoktatási osztályának
osztályvezető helyettesével. /mti/
--

bb 32. kádár jános fogadta a német kommunista párt küldöttségét

gg/ny zs hgy

1969. november 25.

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bi-
zottságának első titkára kedden fogadta a német kommunista párt
küldöttségét, amely kurt bachmannak, a párt elnökének vezetésével
tartózkodik hazánkban. a látogatás során véleménycserére került
sor a nemzetközi helyzet időszerű problémáiról és a két testvér-
párt kapcsolatait érintő kérdésekről. a baráti légkörű találkozón
rész vett komócsin zoltán, az mszmp politikai bizottságának tagja,
a központi bizottság titkára, és garai róbert, az mszmp külügyi
osztályának helyettes vezetője. /mti/
--

bb 33. óriás rétisasok ,, vendégeskednek,, vadvizorszáiban

vid-kz/tné/ny hgy

1969. november 25.

megelőzve a tranzit-forgalom vadvizorszáiban nemzetközi madár-
panziójában. legutóbb európa legnagyobb ragadozó madarai, óriás
rétisasok érkeztek a tájra. e hatalmas madarak kiterjesztett szár-
nyal meghaladják a két métert. az északi tundrákról ezrével érke-
tek kislilik, vetési ludak és a vadlibacs család más fajtái. a vendégek
bőséges táplálékot találnak. az erdészek ezért nem tartják lehetet-
lennek, hogy sokan közülük egészen tavaszig a körös-völgyben vendé-
geskednek. /mti/
--

15.38/ny

-33-

NA 16¹⁰

bb 34. magyar-lengyel barátsági est vasalján

vid/fm/ny hgy

1969. november 25.

a hazafias népfront vas megyei bizottságának vendégeként kedden szombathelyre látogatott dr. Stanislaw A. Sochacký, a budapesti lengyel kultúra igazgatója. a szombathelyi cipőgyárban találkozott az üzem kisz-fiataljaival, majd megtekintette a megyeszékhely nevezetességeit. ezt követően vasaljára utazott, ahol magyar-lengyel barátsági esten tájékoztatta a község dolgozóit a lengyel népköztársaság fejlődéséről, dolgozóinak életéről. /mti/

--

bb 35. megbírságotlák a munkavédelmi kötelezettségek elmulasztóit

vid/fm/ny hgy

1969. november 25.

vas megyében az idén 18 halálos kimenetelű üzemi baleset történt; csaknem kétszer annyi, mint az elmúlt évben, és a súlyos, csonkulást okozó balesetek száma is növekedett. a szakszervezetek vas megyei tanácsának munkavédelmi bizottsága ezért úgy döntött: a szomorú esetek megismétlődésének elkerülése végett szigorúbb intézkedésre és ellenőrzésre van szükség. ezt példázza a bizottság több vállalatnál végzett ellenőrzése is.

a vizsgálat számos rendellenességet tárt fel például a 17-es aköv-nél, a szombathelyi cipőgyárban és a vas megyei cipőipari vállalatnál. a három üzemben a munkavédelmi óvrendszabályokban előírt kötelezettségek elmulasztóit mintegy hatezer forint pénzbírsággal sújtották. a fegyelemsértők ellen szabálysértési eljárást indítottak, több illetékes vezetőt írásbeli figyelmeztetésben részesítették. a mulasztások következménye a jutalmak megvonása, a prémium és a nyereségrészesedés csökkentése lesz. /mti/

--

bb 36. győrtött nyílt meg az ország hatodik panoráma-mozija

vid/fm/ny hgy

1969. november 25.

a moziüzemi vállalat másfélmillió forintos költséggel panoráma-rendszerű vetítőberendezést szereltetett fel a győri rába filmszínházban. az ország hatodik panoráma-mozijában mostantól kezdve a győri közönség is láthatja a hetven milliméteres filmeket, tizennégy méter széles homoru vászonra veítve. a térhatású hangot ötvenhat hangszóró biztosítja. /mti/

--

-34-

15.43/ny

Nr 16¹⁵

bb 37. országos fotokiállítás mázán

vid/fm/ny hgy

1969. november 25.

a tolna megyei máza község művelődési házában kedden megnyílt a „szüret”, című országos fotopályázat kiállítása, amelyet előzőleg szekszárdon mutattak be nagy sikerrel. a mintegy száz felvételt szemléltető kiállítást abból az alkalomból rendezték meg a bányászközségben, mivel most ünnepli fennállásának 15. évfordulóját a helyi művelődési ház fotoklubja, - tolna megye legrégibb amatőr fotoszakköre. /mti/

--

bb 38. az „egy falu-egy mérnök”, mozgalomban részvevő műszaki dolgozók tanácskozása nyíregyházán

vid/fm/ny hgy

1969. november 25.

a hazafias népfront megyei bizottsága mellett működő településfejlesztési és községpolitikai társadalmi bizottság javaslatára - hazánk felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére - „egy falu - egy mérnök”, elnevezéssel mozgalmat indítottak szabolcsban a falvak fejlesztése közben adódó műszaki feladatok ellátására. a mozgalom legfőbb célja: a községek fejlesztésének meggyorsítása érdekében tanácsadói szolgálat formájában hasznosítani a megyében rendelkezésre álló szellemi kapacitást. a községek patronálóiaktól olyan szaktanácsokat kapnak, amelyeknek hiányában gyakran elhúzódtak, vagy féluton megrekedtek a beruházások, felújítások, építkezések.

a mozgalomhoz rövid idő alatt önkéntes alapon és a vállalatok vezetőinek hozzájárulásával 214 mérnök és technikus csatlakozott, s ezek együttesen 174 község műszaki patronálását vállalták. mostanáig - az érintett községek vezetőinek és a műszakiak igényeinek, kívánságainak figyelembevételével - a beosztások is megtörténtek. a mozgalomban részvevő műszaki dolgozók pedig kedden nyíregyházán tartottak tanácskozást a gyakorlati feladatok, módszerek megvitatásáról. az értekezleten a műszaki dolgozók megkapták igazolványukat, s a következő lépés a személyes ismerkedés lesz a községek vezetőivel, fejlesztési elképzeléseikkel, majd következik a szükség szerinti tanácsadás. a mérnökök munkáját a járási és megyei népfrentbizottságok mellett létrehozott műszaki akcióbizottságok is támogatják. /mti/

--

15.47/y

-35-

Nr 16¹⁵

bb 39. magyar-mongol baráti találkozó zalalövön

vid/fm/ny hgy

1969. november 25.

zsamcínbolod, a mongol népköztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete részvételével kedden zalalövő községben magyar-mongol baráti találkozót rendeztek a mongol népköztársaság kikiáltásának 45. évfordulója alkalmából. dr. tóth józsef, a zalaegerszegi járási tanács vb. elnöke mondott ünnepi beszédet. majd felszólalt zsamcínbolod nagykövet is. /mti/

bb 40. idegenforgalmi szabadegyetem szekszárdon

vid/fm/ny hgy

1969. november 25.

kedden este idegenforgalmi szabadegyetem nyílt szekszárdon. a tolna megyei tit-klubban dr. nagy gyula, az országos idegenforgalmi tanács főtitkárhelyettese tartott vetítettképes előadást Magyarország idegenforgalmi helyzetéről. a szabadegyetem következő előadásain budapest, a duna-kanyar, a mátra és a bükk, sopron környéke, továbbá a 900 éves szekszárd idegenforgalmi nevezetességeit, valamint a sárközi és a síógárdi népművészetet ismertetik. /mti/

bb 41. fehér lajos előadása a politikai akadémián

t jf/gg/ny ie -cz

1969. november 25.

fehér lajos, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese kedden az mszmp központi bizottsága politikai akadémiáján agrár- és szövetkezeti politikánk időszerű kérdéseiről tartott előadást. a zeneakadémia nagytermében megrendezett előadáson - amelyet apró antal, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese vezetett be - megjelent a központi bizottság, az elnöki tanács és a kormány több tagja. /fehér lajos előadását mai bb 30. kiadásunkban közöltük./

/mti/

--
-36-

15.52/ny

NF 1640

bb 44. triezsti cégek gyógyászati eszközeinek kiállítása

t sl/gg/ny ie -cz

1969. november 25.

kedd délután kiállítást nyílt az omker bajcsy zsilinszky uti mintatermében, ahol a triezsti laboratorí pharmaseal cég bemutatja saját és több más triezsti vállalat legújabb gyógyászati eszközeit.

kiállítottak és eladásra ajánlanak egyszer használható fecskendőket, vérvételre alkalmas szerelvényeket, szívkatétereket. a kiállítást orvosi előadásokkal kötik össze, ahol a bemutatott gyógyászati eszközök alkalmazásáról is tájékoztatják az érdeklődőket.

a kiállítást december 2-ig, vasárnap kivételével naponta 10 és 16 óra között tartják nyitva, az előadásokra november 26-án délután 3 órakor az orvostovábbképző intézet épületében kerül sor. /mti/

bb 43. gépipari import szakértő bizottság alakult

i sl/mm/ny ie -cz

1969. november 25.

a kohó-és gépipari miniszter határozata alapján a kgm-ben megalakult a gépipari import szakértő bizottság, amely a vállalatok, intézmények felkérésére az import gazdaságosságával kapcsolatos kérdésekben ad tanácsokat. kérésre megvizsgálja például, hogy a nyugati importgépeket hogyan lehet szocialista országokból származó, vagy itthon gyártott berendezésekkel helyettesíteni. az „importverseny”, bővítésére a bizottság elemzi a belföldi termékek gazdaságosságát, s indokolt esetben javaslatot tesz a hazai gyártás további bővítésére, vagy éppen megszüntetésére. ha a gyártást megszüntetik, úgy tüzetes tájékozódás alapján arra is felhívja a figyelmet, hogy a termékeket melyik szocialista piacról lehet előnyösen beszerezni.

a bizottság az éves, a közép- és hosszulejratu szocialista árucseré-megállapodásokhoz kapcsolódó gépiparról is véleményt mond, ezenkívül elemzi az államközi megállapodásokban kontingentált importtermékek realizálását, s ha szükséges, a tervezett import zavartalan lebonyolítására megfelelő intézkedéseket javasol. vizsgálja az importot befolyásoló gazdasági és kereskedelem-politikai intézkedések hatásait is, s ha változtatásokat lát szükségesnek, ugy azokra is javaslatot tesz.

munkájáról a bizottság minden évben beszámol a kohó- és gépipari miniszternek. /mti/

--
-37-

16.00/ny

NF 1645

bb. 45. napirenden a fiatal külkereskedelmi szakemberek helyzete

1/kf/j/rj ie cz

1969. november 25.

a kereskedelmi, pénzügyi és vendéglátóipari dolgozók szakszervezetének vezető testülete rendszeresen foglalkozik az iskolából kikerült fiatal szakemberek helyzetével. a kpvdisz elnökségének keddi ülésén a felsőfoku külkereskedelmi szakiskola végzett tanulóinak ügye volt napirenden. az elnökség általános vizsgálat alapján tájékozódott arról, hogy a néhány éve kikerült fiatalok miként állnak helyt a munkában, milyen anyagi és erkölcsi megbecsülésben részesülnek a vállalatoknál.

a külkereskedelmi szakiskolán az utóbbi három év alatt 218 tanuló végzett; 80 százalékuk első munkahelye külkereskedelmi vállalat volt, 20 százalékuk egyéb intézménynél, ipari minisztériumnál, stb. helyezkedett el; idegen nyelvű levelezői beosztásban dolgoznak. anyagi helyzetük, keresetük - figyelembe véve a rövid, 1-3 éves gyakorlati idejüket - jó. a három év alatt végzettek éves összjövedelmének egy hónapra jutó átlagos összege 2542 forint alapbérük átlaga 1851 forint.

a fiatalok 90 százaléka munkájával elégedett. külkereskedelmi szakmai felkészültségüket gépirástudásukat mind maguk, mind a vállalatok megfelelőnek tartják, úgy vélekednek azonban, hogy tevékenységükhöz az iskolán oktatót idegen nyelvű gyorsírás nem szükséges. a fiatalok 86 százaléka az iskolán tanult mindkét idegen nyelvet hasznosítja munkájában, 14 százalékuk csak az egyik nyelvet használja; munkaterületük azonban kizárólag az írásbeli nyelvtudást igényli.

az elnökség jó eredményként értékelte, hogy a fiatalok 92 százaléka továbbképezi magát, elsősorban nyelvet tanul.

az elnökség legközelebb a felsőfoku pénzügyi és számviteli szakiskola végzett növendékeinek helyzetével foglalkozik. /mti/

15.50 rj

MF 16^W

- 38 -

bb. 42. importcikk-kiállítás

t/sz/mm/rj ie cz

1969. november 25.

kedden az országos piackutató intézet szalay utcai bemutató termében borsos lászló belkereskedelmi miniszterhelyettes megnyitotta a konsumex külkereskedelmi vállalat és az óra- és ékszerkereskedelmi vállalat közös kiállítását, ahol a kereskedelmi szakembereknek, az üzletvezetőknek alkalmuk lesz négy napon át válogatni az import-cikkek néhány csoportjából: ajándéktárgyakból, órákból, bizsukból.

a kiállításon olyan külföldi termékek láthatók, amelyeket eddig még nem importált a kereskedelem, vagy csak kis mennyiségben, kisértékűen hozott forgalomba. a bemutató idején megrendeléseket vesznek fel. az óra- és ékszerkereskedelmi vállalat forgalmának 50 százalékát egyébként is import-cikkek képviselik, ezért működött közre a kiállítás szervezésében.

a bemutatón felsorakoztatják többek között a szovjet-, ndk és svájci gyártmányú órák sokféle változatát: az utóbbiakat elsősorban választék bővítés céljából importálják. az ndk-beli és szovjet órák importja növekszik: a külkereskedelem 1967-ben 411 ezer, 1968-ban 506 ezer, ebben az évben pedig 654 ezer órát importált a szovjetunióból és 1970-re 750 ezernek a beszerzését tervezik. az ndk-ból 1967-ben 78 ezer, tavaly 116 ezer, ebben az évben pedig 192 ezer ébresztő, kar- és falióra érkezett. az ndk-ban működő órakombináttal a konsumex és az óra- és ékszerkereskedelmi vállalat hosszulejratu szerződést is kötött, hogy gondoskodjék az 1975-ig várható importról.

a kiállításon láthatók szovjet^{ek} borostyán-ékszerek, csehszlovák jászlonex divatékszerek, amelyből az évi behozatal eléri a 200 ezer rubelt. a külkereskedelem ezenkívül bécsi patent-öngyújtókat, ugyancsak osztrák kölniszórókat, angol pudriékat, kínai és vietnami faragásokat, bőrárut, indiai ékszerkészítést, ötvös-munkákat, elefántcsont-faragásokat, és sok egyéb külföldi terméket ajánl a kereskedőknek. /mti/

15.55 rj

MF 16⁵⁰

- 39 -

bb. 46. szövetkezeti cipőmodellező verseny

1/sz/gg/rj 18 hgy

1969. november 25.

az okisz textillaboratórium országos modellező versenyt rendezett a mértékutáni cipőkészítő kisipari szövetkezetek körében. huszonhat kisipari szövetkezet 307 modelljéből 18-at díjaztak, s a beküldött mintadarabokat kedden állították ki az okisz népköztársaság uti bemutató termében. a kisipari szövetkezetek egyébként tavaszézer pár mérték szerinti cipőt készítettek. a most tervezett modellek arról tanuskodnak, hogy lépést tartanak a divattal és a technológiák fejlődésével. a legújabb fazonu cipők rajzai bekerülnek a szövetkezeti divatlapokba, s így az ország bármely részében megrendelhetők. /mti/

bb. 47. magyar kőolajvizsgáló laboratóriumok a szovjetunió részére

1/sl/tm/1e/jr hgy

1969. november 25.

a metrimpex és a maspriborintorg külkereskedelmi vállalat szerződést írt alá, amelynek értelmében Magyarországról 1970-ben 18 kőolajvizsgáló laboratóriumot exportálnak a szovjetunióba.

mint a kgm gépexport vállalatánál elmondották, most nyílt meg első ízben a szovjet piac a magyar kőolajvizsgáló laboratóriumok számára. az aláírt szerződés értéke 280.000 rubel, várható azonban, hogy később további üzletkötésekre kerül sor. a magyar laboratóriumok segítségével a legkülönbözőbb kenőolajok, motorolajok, ásványolajok, bitumenek és benzinek összetételét és tulajdonságait rendkívül megbízhatóan vizsgálhatják. a laboratóriumhoz tartozó műszerek kimutatják az olajok szennyeződését, viztalmát, lobbanási és dermedési hőmérsékletét, viscositását, s választ adnak az olaj tulajdonságait érintő sok egyéb kérdésre is. /mti/

16.00 rj

NA 1650

- 40 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb. 18. sz. hírünk /cizinege Lajos...../ 3. bek. 1. sorában a szöveg helyesen:

... kedden a fűzfői n i t r o k é m i á t látogatta meg.....

/mti/

..-

bb. 49. tanácskozás az országgyűlés soronkövetkező ülészakájának előkészítéséről

t/pr/tr/rj zs hgy

1969. november 25.

kállai Gyula elnökletével kedden a parlament gobelin termében ülést tartottak az országgyűlés tisztségviselői, az állandó bizottságok elnökei, valamint a képviselőcsoportok vezetői.

a tanácskozáson résztvett Vass Istvánné, és dr. Beresztóczy Miklós, az országgyűlés alelnökei, valamint Lázár György, az országos tervehivatal elnökhelyettese.

elsőként Kállai Gyula tájékoztatta a képviselőket az országgyűlés soronkövetkező ülészakájának tennivalóiról, feladatairól, majd Vályi Péter pénzügyminiszter adott tájékoztatást a jövő esztendői költségvetésről és az azzal kapcsolatos gazdasági kérdésekről. a pénzügyminiszter kitért azokra az észrevételekre, javaslatokra is, amelyek a korábbi bizottsági ülésorozaton hangzottak el a költségvetéssel kapcsolatban. a beszámoló felett élénk vita alakult ki. felszóltak Bencsik István, Galló Ernő, Gazsó Sándor, dr. Gonda György, Inokai János, Illés Dezső, Jedlicska Gyula, Kerkai Andorné, Papp Lajos, dr. Pesta László, dr. Révay Zoltán, Sándor József és Szilágyi Gábor országgyűlési képviselők. /mti/

..-

bb. 51. üzemzavar a nógrádi szénbányák ménkesi aknaüzemében

vid/rj kz hgy

1969. november 25.

kedden, néhány perccel az első műszak megkezdése után eltörött a nógrád megyei szénbányák ménkesi aknaüzemében a szellőztető berendezés ventilátorának tengelycsapágya. ez a berendezés biztosítja az egész bányára levegő cseréjét. a bányát nyomban kiürítették, s az üzemzavar elhárítását megkezdték. a csapágytörés következtében két műszak termelése, mintegy hatvan vagon szén kiesett a termelésből. az aknaüzem dolgozói röpgyűléseken határoztak el, hogy a termelés kiesést még az eszterendő végéig pótolják. /mti/

..-

16.10 rj

- 41 -

NA 1655

bb. 50. több kedvezményt a törzsgárdának - a munkaerővándorlást vizsgálta a komárom megyei nevb

vid/kz/rj hgy

1969. november 25.

a komárom megyei népi ellenőrzési bizottság a megyei párt-bizottság kérésére megvizsgálta, hogy az új munkatörvénykönyv rendelkezései hogyan jutnak érvényre. megnézték: betartják-e mindenütt a nők és a fiatalok védelmére vonatkozó szabályokat, valamint azt, hogy a köztételek feloldása hogyan hat a munkaerővándorlásra?

a 45 gazdálkodó szervnél végrehajtott nagyszabású vizsgálatba a városi és járási nevb-ek is bekapcsolódtak.

örvendetes tényként állapították meg, hogy ritka kivételtől eltekintve a nők és a fiatalok munkajogi védelme teljes egészében biztosított. nem ilyen kedvezően alakul a helyzet a munkaviszony megszüntetésének lehetőségével kapcsolatban. míg a gazdálkodó szervek ritkán élnek a felmondás jogával, a dolgozók egyre nagyobb számban változtatnak munkahelyet. 1967 első felhéhez viszonyítva 1968 hasonló időszakában négy, az idei első félévben pedig 21.4 százalékkal volt több a kilépők száma. amíg a gazdaságirányítási rendszer bevezetése előtt inkább a szakképzettség nélküli segédmunkások változtatták gyakrabban munkahelyüket, most egyre több olyan szakképzett fizikai dolgozó és más szakember adja be felmondását, aki 10-15 évig dolgozott régi munkahelyén. a népi ellenőrök megállapították, hogy a távozásokban a legfőbb szerepet a nagyobb bér, vagy jobb munkalehetőség, jobb szociális ellátás reménye játsza. ehhez hozzájárulnak az újonnan létesült korszerű üzemek. vonzó hatással vannak a szabadszombatok is. közrejátszik a lakóviszonyok rendezésének lehetősége. sokan helyezkednek el lakóhelyükön, ugyanakkor azonban újabb, eddig helyben dolgozók válnak a magasabb kereset miatt bejárókká. tapasztalták a népi ellenőrök azt is, hogy többen azért változtattak munkahelyet, mert az újonnan belépő dolgozók nagyobb anyagi juttatást kaptak, és ez sértő volt rájuk nézve. éppen ezért a vizsgálat alapján javasolják a gazdálkodó szervezeteknek, hogy javítsák az egészségügyi és szociális körülményeket: nagyobb figyelmet fordítsanak a törzsgárda tagokra. biztosítsanak számukra megfelelő munka és bérezési lehetőséget, és a különböző juttatásokban nagyobb arányban részesüljenek, mint a rövid munkaviszonnyal rendelkezők. a megyei népi ellenőrzési bizottság javasolja az átlagbér-színvonal szabályozásának megszüntetését, valamint azt, hogy a már elavult bérkategória rendszert a bér tömeggazdálkodással váltsák fel. /mti/

16.25 rj

NF 17

- 42 -

bb. 52. váristállót avattak sümegen

vid-fe/gy/hgy

1969. november 25.

harsonaszó jelezte kedden a sümegi vár tövében levő váristálló avatásának kezdetét. a veszprém megyei tanács idegenforgalmi hivatalának kezdeményezésére az országos lótenyésztési felügyelő-ség és a magyar Lovasszövetség támogatásával helyreállították sümegen az egykori káptalani birtok egyik gazdasági épületét. az ország egyik legszebb mezőgazdasági műemlékét a magyarországi barokk építészeti felvirágoztatója, bíró márton püspök építtette 1750-1760 között. az épületben, - amelyet az országos műemleki felügyelőség állított helyre - alakították ki a dunántúli lótenyésztés egyik bázisát.

az avatóünnepségen pál jános, az országos lótenyésztési felügyelő-ség vezetője, a magyar Lovasszövetség elnöke elmondta, hogy a sümegi kezdeményezés első lépés a magyar lótenyésztés és az idegenforgalom közös érdekeit szolgáló folyamatban. gazdasági és tenyésztési érdekek követeli, hogy az ország 1150 fedezőménéjét - amelyet jelenleg 190 helyen tartanak - összevonják és a négyhónapos tenyésztési időszak kivételével az év további nyolc hónapjában szak-szerűen gondozzák. ez a nyolchónapos időszak kiváló alkalmat nyújt arra is, hogy a méntelepek idegenforgalmi látványosságként is szerepet kapjanak. a sümegi váristállóban 45 dunántúli tenyészménit helyeztek el. később megtalálható lesz itt csaknem valamennyi magyarországon tenyésztett lófajta, s a legszebb egyedek reprezentálják híres állományunkat. a sümegi telepen diszes négyes és ötös fogatok, a legmutatósabb egyedek látványos felvezetései, vadászlovaglások és bemutatók szórakoztatják majd a hazai és a külföldi látogatókat.

a műemlék-épületben Lovasmuzeumot is berendeznek. tervezik, hogy egy gyönyörű fakó mént kuruc díszszerszámmal látnak el, annak jelképeként, hogy a sümegi várban volt a híres kuruc generális, vak bottyán főhadiszállása - továbbá a vár egyik helyiségében kis muzeumot rendeznek be az egykor itt állomásozott kuruc ezredekre vonatkozó emlékekből.

a magyar lótenyésztés és Lovassport vezetői elmondták azt is, hogy az ország más helyein is létrehozhatnak hasonló lovasközpontokat. szilvásváradon például a lípcai mén-tenyésztést szemléltetik a rövidesen megnyitott Lovasmuzeumban. mének kapnak helyet rövidesen parádon, a károlyi féle cifra-istállóban, ahol kocsi-muzeumot is berendeznek. /mti/

16.40/gy

NF 17⁰⁵

- 43 -

bb. 53. elutazott az ndk élelmiszergazdasági küldöttsége
t jf/tm/ie/gy/La 1969. november 25.

Kedden elutazott hazánkból az ndk élelmiszergazdasági küldöttsége, amely dr. Helmuth Kochnak, a mezőgazdasági termékek felvásárlási és feldolgozási állami bizottsága államtitkárának és dr. Kurt Lemke kereskedelmi és közellátási miniszterhelyettesnek a vezetésével folytatott tárgyalásokat hazánkban./mti/

embargo 22.00 óráig!

bb. 54. szerdára összehívták az mszmp központi bizottságának ülését
gy/La 1969. november 25.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának ülését november 26-án, szerdára összehívták./mti/

bb. 55. magyar-román kereskedelmi tárgyalások
k sz/tm/ie/gy/La 1969. november 25.

az 1970. évi magyar-román árucseretforgalmi és fizetési jegyzőkönyv előkészítése és aláírása céljából tordai Jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes kedden elutazott Bukarestbe./mti/

bb. 56. a perui gazdasági és pénzügyminiszter látogatásai
k sz/j/ie/gy/La 1969. november 25.

Francisco Morales Bermudez a hazánkban tartózkodó perui gazdasági és pénzügyminiszter kedden délelőtt felkereste dr. Horgos Gyula kohó- és gépipari, dr. Lévardi Ferenc nehézipari, majd dr. Biró József külkereskedelmi minisztert, a megbeszélések során áttekintették a magyar-perui gazdasági kapcsolatok helyzetét és eszmecsere folytattak azokról a lehetőségekről, amelyek a két ország gazdasági kapcsolatainak elmélyítését, illetve a külkereskedelmi forgalom további növelését célozzák./mti/

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb. 26. sz. hír / határidő rövidítés lehetőségeit keresik - baranyai képviselők látogatása a bcm építkezésén/ 11. sorában „ötvenezer tonna cement,, - helyett

ötvenezer köbméter cement - irandó.

a hír végére kérjük a következő mondatot pótolni:

... többletet jelentene. ez a mennyiség például ezer kilométer hosszú, 10 méter széles autópálya építéséhez elegendő. /mti/

17.05/gy

- 44 -

M-1730

bb. 57. Kádár János,
gk/gy/La 1969. november 25.

az mszmp kb első titkára fogadta Martin Ferencet, hazánk új Bukaresti nagykövétét, aki a közeljövőben utazik állomáshelyére./mti/

bb. 58. Péter János külügyminiszter
gk/gy/La 1969. november 25.

bemutató látogatáson fogadta Brahim Hyadert, a tunéziai köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövétét, aki a közeljövőben adta át megbízólevelét./mti/

bb. 59. koszorúzási ünnepség a karancslejtősi bányász mártírok emléktáblájánál
vid-fm/gy/La 1969. november 25.

1944. november 23-án mintegy háromszáz karancslejtősi bányász - tiltakozásul a fasiszta rendszer és a háború ellen - leereszkedett a bányába és megtagadta a visszatérést. többnapig tartó ellenállás után ködgyertyákkal és könnygázgránátokkal kényszerítették őket a felszínre. közülük három a helyszínen agyonlőtték az SS-legények. négy ellenállót salgótarjánba hurcoltak, s a csendőr-, illetve a katonai laktanyában végezték ki. a két laktanya helyén a felszabadulás után iskola és kórház épült.

az évforduló alkalmából kedden a hazafias népfront salgótarjáni bizottsága, a politikai és a társadalmi szervezetek képviselői megkoszorúzták a kórház és az iskola falán elhelyezett emléktáblákat./mti/

bb. 60. koktél az ndk nagykövetségén
gk/gy/La 1969. november 25.

Dr. Herbert Plaschke, az ndk budapesti nagykövete koktélpartin mutatta be Herbert Bahr-t, a nagykövetség új tanácsosát. a koktélpartin megjelent dr. Juhász Zoltán belkereskedelmi miniszterhelyettes és Nagy Imre munkaügyi miniszterhelyettes, valamint több szakminisztérium és a külügyminisztérium vezető munkatársai./mti/

17.10/gy

- 45 -

M-1735

bb. 48. bengáli tigrisbébi az állatkertben

1 kf/gk/ie/gy/hgy

1969. november 25.

a múlt év nyarán hozatott bengáli tigrispár, hasszán és szaxa ritka családi eseménnyel örvendeztette meg az állatkertet, ahol évtizedek óta nem volt bengáli tigrisbébi. az újszülöttet, az ugyancsak nemrég született fekete párduckölyökkel együtt, a legjobb dajka, bogács puli neveli. a tigris- és a párduckölyök egyelőre féltő őrizet alatt bölcsődében van, a közönség legalább két hónapig - amíg kellően meg nem erősödnek - nem láthatja őket.

„kárpoztulás,, viszont az oroszlán nőstény, Lola, híromhetes edzettebb kölykei, musztafa, zorro és iris már fogadhatja a látogatókat az oroszlánbarlangban./mti/

bb. 61. az ezredik tv átadása zákányszéken

vid-fm/gy/La

1969. november 25.

a „tv-t minden iskolának,, mozgalom keretében kedden már az ezredik ajándékkészüléket kapcsolták be a csongrád megyei zákányszék község bogárczó nevű tanyai körzetének általános iskolájában. az orion gyártmányú, viktória típusú tv-t a népszava szerkesztőség és kiadóhivatala dolgozójának nevében zeke ferenc főszerkesztő-helyettes és gábor márton, a népszava lapkiadó igazgatója adta át az ott dolgozó pedagógusoknak és a tanyai iskola 42 kisdíákjának. a gyerekek virággal, verssel, dallal köszönték meg az ajándékot, és első alkalommal nézték meg közösen az iskola-televízió kedd délutáni olvasás-óráját. a község központjától mintegy 6 kilométerre levő körzetben egyébként a napokban fejeződött be 14 tanya és az iskola villamosítása. ez a mintegy 270 000 forintos beruházás teszi lehetővé a tv üzemeltetését ezen a zákányszéki külterületen. az ezredik tv átadásának ünnepségén jelen volt az iskolatelevízió stábja és kisfilmen örökítette meg az eseményt.

kelemen endre, az iskola-tv vezetője az mti munkatársának elmondta: még negyedéve sincs, hogy sok reménnyel utjára indították a „tv-t minden iskolának,, mozgalmat. nem merték azonban remélni, hogy ilyen rövid idő alatt már ezer helyen megkapják az ajándék-készülékeket.

/folyt. köv./

17.45/gy

- 46 -

NA 17⁴⁵

bb. 61. / az ezredik.... 1. folyt./ gy

a tanyai iskolások hátrányos helyzetén sokat enyhíthet az iskolatelevízió adásainak rendszeres figyelemmel kísérése. az eddigi tapasztalatok szerint a tv-t kapott tanyai iskolák új kulturális központokká válnak. a műsorokat a környékbeli parasztemberek is rendszeresen megnézik. remélhető, hogy a társadalmi összefogás eredményeként még a tanév befejezése előtt újabb ezer iskolában adják át az ajándék-készülékeket. így mintegy 150 000 tanyai tanuló oktatásához nyújthat majd hatékony segítséget az iskolatelevízió - mondta kelemen endre./m

bb. 62. huszonötévesek ünnepi találkozója mezőkövesden

vid-fm/gy/La

1969. november 25.

érdekes találkozóra került sor kedden mezőkövesden, a járási pártbizottság nagytermében. azokat a 25 éves fiatalokat látták vendégül, akik a felszabadulás évében születtek. az ünnepségen molnár andrás, a járási pártbizottság első titkára mondott beszédet, majd eperjesi józsef, a kisz járási bizottságának titkára emléklapokat adott át a mintegy kétszázötven ünnepelőknek./mti/

bb. 63. magyar államférfiak üdvözlő távirata a mongol népköztársaság kikiáltásának 45. évfordulója alkalmából

gy/La

1969. november 25.

j. cedenbal elvtársnak, a mongol népi forradalmi párt központi bizottsága első titkárának, a mongol népköztársaság minisztertanácsa elnökének;

zs. szambu elvtársnak, a mongol népköztársaság nagy népi hurálja elnöksége elnökének;

u l á n b á t o r

kedves elvtársak!

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, a magyar forradalmi munkásparaszt kormány, az egész magyar nép és a magunk nevében forró üdvözlésünket küldjük önöknek és a testvéri mongol népnek a mongol népköztársaság kikiáltásának 45. évfordulója alkalmából.

/folyt. köv./

17.50/gy

- 47 -

NA 18⁰⁰

bb. 63. / magyar államférfiak.... 1. folyt./ gy

a mongol népköztársaság megalakulása óta eltelt időszak alatt a mongol nép a mongol népi forradalmi párt helyes vezetésével történelmi jelentőségű sikereket ért el az ország gazdasági és társadalmi életének szocialista átszervezésében, eredményesen folytatja hazájában a szocializmus építését.

örömmel tölt el bennünket, hogy országaink és népeink együttműködése, barátsága napról-napra fejlődik, erősödik és a szocialista építés mind újabb és újabb területeire terjed ki.

kivánunk önöknek és a testvéri mongol népnek további sikereket a szocializmus felépítéséért, a békéért és a haladásért folytatott nemes munkájukban.

budapest, 1969. november 26.

kádár jános,

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára

losonczi pál,

a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke,

fock jení,

a magyar népköztársaság forradalmi munkás-paraszt kormányának elnöke.

x x x

péter jános külügyminiszter az évforduló alkalmából táviratban üdvözölte l. tojvot, a mongol népköztársaság külügyminiszterét./mti/

17.55/gy

- 48 -

NA 18¹⁰

bb. 64. dr. heinrich homann, az ndk államtanácsának elnökhelyettese
szegeden
vid-fm/mné/gy/La
1969. november 25.

a hazánkban tartzkodó dr. heinrich homann, az ndk államtanácsának elnökhelyettese kedden szegedre látogatott. a népfront helyi székházában a hazafias népfront szegedi városi elnökségének tagjai fogadták a vendéget. hofgesang péter, a városi népfront-bizottság titkára köszöntötte dr. heinrich homannt és kíséretét.

az ndk államtanácsa elnökhelyettesének tiszteletére adott fogadáson résztvett dr. ágoston józsef, az mszmp csongrád megyei bizottságának titkára és dr. ozvald imre, az mszmp szegedi városi bizottságának titkára is.

a német vendégek megtekintették a város nevezetességeit: többek között a móra ferenc muzeumot és annak képtárát. dr. heinrich homann délután a szegedi józsef attila tudományegyetem állam- és jogtudományi karán nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott alkotmányjogi kérdésekről./mti/

bb. 66. a szovjet nőküldöttség látogatása a barátság házában
1 ms/gg/zs/gy/La
1969. november 25.

nagy mária, az mszbt főtitkára kedden a barátság házában fogadta a szovjet nőbizottság l.m. perfilova vezetésével hazánkban tartzkodó küldöttségét. a delegáció tagjai ezután az mszbt társadalmi munkatársaival találkoztak. részt vett a találkozón erdei lászlóné, a magyar nők országos tanácsának elnöke is./mti/

bb. 68. a radnóti miklós művelődési ház
tm/zs/gy/La
1969. november 25.

igazgatósága közli, hogy a november 26-án 18 órára hirdetett metro-koncert elmarad. a jegyek visszaválthatók./mti/

19.00/gy

- 49 -

NA 19¹⁵

bb. 65. időjárásjelentés

tr/gy/La

1969. november 25.

a meteorológiai intézet jelenti kedden este:

a hőmérséklet kissé tovább csökken

várható időjárás szerda estig: változó mennyiségű felhőzet, szóróvályosan kisebb eső, hózápor. az időnként élénk, délnyugati-nyugati szél tovább mérséklődik. néhány szélvédett helyen reggeli köd. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 7-12 fok között.
/mti/

bb. 67. halálos vasuti baleset

1 zsu/gk/zs/gy/La

1969. november 25.

a rákosvárosi pályaudvaron a cegléd felől érkezett személyvonat halálra gázolta fábián Lajos 60 éves nagyhalászi lakost. a rendőrség megindította a vizsgálatot a baleset körülményeinek tisztázására.
/mti/

bb. 69. féltékenységi dráma

1 zsu/gk/zs/gy/La

1969. november 25.

a 8. kerület József utca 34. szám alatti házban Demeter György 42 éves villanyszerelő féltékenységből konyhakéssel szívtájra szurta 41 éves feleségét. az asszonyt életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. Demeter Györgyöt letartóztatták és megindult ellen a büntető eljárás.
/mti/

bb. 70. vidám zenés műsor a sportcsarnokban

tm/zs/gy/La

1969. november 25

a muosz interpress grafik klubja reklám ritmus rangadó címmel divatbemutatóval egybekötött vidám zenés műsort rendez szombaton este 1/2 11-kor a sportcsarnokban. közreműködik a Studio 11., az express tánczenekar és Turán László kíségyüttese. a műsorban fellép Alfonzó, Aradszky László, Bodrogi Gyula, Fenyvesi Gabi, Harangozó Teréz, Késmárki Marika, Koós János, Korda György, Mikes Éva, Németh József, Payer András, Poór Péter, Rónaszéki András, Voith Ági. rendező: László Endre. a rendező munkatársa: Hankó Elemér. konferál: dr. Brachfeld Siegfried, dr. Hegedüs János és Takáts Marika.
/mti/

19.05/gy

- 50 -

NA 1920

bb. 71. a megyei szállítási bizottságok elnökeinek és a közlekedési ágazat vezetőinek találkozója

k sb/tr szb La

1969 november 25.

a magyar autóklubban kedden délután dr. csanádi György közlekedés- és postaügyi miniszter találkozott a megyei tanácsok végrehajtó bizottságainak elnökhelyetteseivel, a megyei szállítási bizottságok elnökeivel. köszönetet mondott a megyei szállítási gondok leküzdéséhez nyújtott eredményes együttműködésükért és elismeréssel emlékezett meg azokról a helyszíni megbeszélésekről, amelyek az ágazat negyedik ötéves tervének gondos előkészítését segítették. a találkozón jelen volt dr. Papp Lajos, a minisztertanács tanács-szervek osztályának vezetője is. dr. csanádi György a találkozón a többi között bejelentette, hogy a vasuti vontatás korszerűsítését lényegében 1975-ig befejezik. az idei csucsforgalom nehézségeiről szólva kilátásba helyezte, hogy az előszállítások tavaszi lebonyolítása esetén mintegy 10 százalékos díjszabási kedvezmény, az őszi forgalmazás esetén pedig 15 százalékos emelt díjszabás egységes bevezetésére kerülhet sor.
/mti/

bb. 72. leszakadt a 75-ös trolis felső vezetéke

1/sb/tr/rj La

1969. november 25.

a budapesti közlekedési vállalat javító-brigádjainak mozgalmas délutánja volt kedden. a Baross utca 104 számú ház előtt a 74-es trolis áramszedője elakadt a felső vezetékben, s bár a javítóbrigád bejelentés után néhány perccel a helyszínre érkezett, majdnem fél óráig tartott a hiba elhárítása. besötétedés után negyed 7 tájban az ajtósí dűrer sor és a Hungária körút sarkán a 75-ös trolis áramszedője leszakította a vezetékét. több mint két órán át tartott a felső vezeték összekötése, megfeszítése, s este fél-nyolc tájban indulhatott meg újra a forgalom. a BKV központi ügyeletének intézkedésére a javítás idején a Thököly ut és a Dózsa György ut között trolipótló autóbuszok bonyolították le az utasforgalmat.

kedden délután zavar keletkezett a 22-es autóbusz vonalán is. a Budakeszi ut 86 számú ház előtt ugyanis egy mávaut autóbusz összeütközött egy tenertaxival, s 40 percen át eltorlaszolta az utat. a zavar idején a 22-es autóbusz a Moszkva tér és a Dénes utca, illetve a Ságvári liget és Budakeszi között ingajaratban közlekedett.
/mti/

20.50 rj

- 51 -

NA 2110

bb. 73. budapestre érkezett dr. ghaib mouloud mukhlis irak város-
és községgazdálkodási minisztere

rj la

1969. november 25.

Öttagu iraki delegáció élén kedden este hazánkba érkezett dr. ghaib mouloud mukhlis, irak város - és községgazdálkodási minisztere. fogadásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter, kovács istván, a kohó- és gépipari miniszter első helyettese, valamint a külügyminisztérium és a külkereskedelmi minisztérium vezető munkatársai. jelen volt tawfik al-momin, az iraki köztársaság, abdel fattah fouad, az egyesült arab köztársaság és dr. mohamed zakaria ismail, a szíriai arab köztársaság budapesti nagykövete.

a delegáció magyarországi tartózkodása során a két ország gazdasági és kereskedelmi kapcsolatainak továbbfejlesztési lehetőségeit tanulmányozza. /mti/

--

- v é g e -

- 52 -

AA 2130

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1969. november 26.

bb. 1. hatvan millió forint a budapesti oktatási intézmények fejlesztésére

1 hi/tr/zs/gy/hgy

1969. november 26.

a fővárosi tanács oktatási főosztálya elkészítette jövő évi iskola-, illetve óvodafejlesztési programját. a tervek szerint csaknem 60 millió forintot használnak fel új gyermekintézmények, tanintézetek, nevelőotthonok, műhelytermek létesítésére, illetve a meglévő intézmények teljes, vagy részleges korszerűsítésére, bővítésére. a központi erőforrások különösen az általános iskolai oktatásban jelentenek majd könnyebbséget, ugyanis az előirányzat 17 alsófoku intézmény - köztük néhány peremkerületi iskola - fejlesztésére nyújt lehetőséget. a 17. kerületben - rákoskerten - az erzsébet köruti négytantermes általános iskolát kiegészítésére bővítik, s előadótermet, konyhát, éttermet és műhelyszobát építenek hozzá. pesterzsébeten a kálmán utcai hattantermes általános iskola befogadóképességét szintén a mostaninak kétszeresére növelik, s ezt is ellátják az előbbihez hasonló korszerű kiszolgáló helyiségekkel. a 22. kerületi dévényi uton nyolctantermes új általános iskola készül el, mintegy 9 millió forint költséggel. korszerű intézményekkel gazdagodik a főváros óvoda-hálózata is. a 12. kerületi kiss jános altábornagy utcában százszemélyes intézmény építését kezdik meg; a 15. kerületi neptun utcai elavult gyermekintézményt 100 személyessé fejlesztik, a pestlőrinci kossuth utcában a befejezéséhez közeledik egy hasonló nagyságu óvoda építése.

folytatódnak a lakótelepi iskola- és óvodaépítkezések is. a fogarasi uton épülő új városnegyedben 12 tantermes iskola és 100 személyes óvoda készül el a jövő év első negyedében; újpest bajcsy zsilinszky uti lakótelepe ugyanilyen nagyságu iskolával és 75 gyermeket befogadó óvodával gazdagodik; az újpalotai lakótelepen 16 tantermes - három napközi helyiséggel ellátott - általános iskola építését fejezik be, s ugyanitt 150 személyes óvoda is készül. az óbudai lakótelepen 24 osztálytermes tanintézet és 100 személyes gyermekintézmény munkálatai kezdődnek meg.

/folyt. köv./

- 1 -

14